

ELOFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Ötösötös petit sor egy sorra 30 fr.
minden követhetőnél 10 fr.

Egy sorra petit sorra 40 fr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat, október 14.

Mai számunk főbb közleményei:

- A házelnök béketárgyalásal.
- Metternich gróf és hitvese.
- A véres emlékek.
- A fátyolos hölgy.
- Egy áthelyezés előzményel.
- A Dalmel-cég az aradi automobil-gyár törzsvényese.
- József királyi herceg vállalkozása
- Véres ütközet Tripolisban.
- Tarkaságok.

Egyetem és politika.

Arad, október 13.

Nekünk, há! Istennek, nincs kö-zünk a harmadik egyetemhez. Azért há! Istennek, mert így meg vagyunk kímélve attól, hogy az egyetem számlájára örült építkezésekbe, a háromemeletesek tuitengésébe és telekspekulációjába boesatkozzunk, s nem kell reszketnünk attól a gondolattól: „és ha mégse lesz egyetem.” Amint az Debrecenben és Szegeden történt és javában történik.

E miatt azután, mint az elfogulatlan nezők, kísérhetjük annak a versengésnek jelenségeit, amely most végső csatáit vivja a két város között. Talán egy se olyan figyelemreméltó, mint az, amelyet most olvassunk. Magában is érdekes esemény, de precedens is, amelyet meg kell fogni, mielőtt okot ad arra, hogy mások is kövessék.

Gerliczy Ferenc báró, Szeged város első kerületének képviselője kije-

lentette, hogy kilép a nemzeti munka pártból, ha a harmadik egyetemet nem Szeged kapja. Ez esetben — tette hozzá — lemond mandátumáról.

Megkap az az önfeláldozó buzgóság, amelylyel a báró városának legnagyobb érdekeit képviseli. Talán egy pillanatra az a gondolat is kísért: hiszen, ha minden városnak ilyen követje volna! . . .

Hát nem lenne jó. Nemcsak azért, mert a kormányra nézve kissé kényelmetlen volna, de azért is, mert az erkölcsökben amugy se gazdag politikát még szegényebbé tenné eukai tartalom dolgában.

Nézzük csak. Gerliczy báró bizonyára azért tagja a nemzeti munkapárt, mert annak politikai programját követi. Hogy a pártot elhagyhassa, ehhez kettő adhat okot: vagy, ha azt látja, hogy a párt nem tölti be hiven a programját, vagy, ha maga látja be a programban való csalódását. A nemzeti munkapárt programjában azonban sehol se áll, hogy az egyetemet Szegeden fogják megcsinálni. Az sincsen, hogy Debrecenben. Tehát Gerliczy báró, amikor a párt tagjai közé belépett, nem lehetett olyan hitben, amely az ő csalódását hozta magával.

Az se lenne indokolt, ha az egyetemről való lemondás miatt lemondana mandátumáról. Még akkor se, ha képviselői hivatását nem annyira a politikai elvek, hanem Szeged vá-

ros érdekeinek képviselésében és érvényesítésében látná. Adja meg az Isten Szegednek az egyetemet, — de ha történetesen ezt az egyet nem kapná meg, Szegednek már nem volna miért élni és törekedni? S minden más vidéki város, amelyik nem számíthat egyetemre, egyszerre jelentéktelenné és utolsóvá sülyedhet? A szegedi választók megtehetik, hogy Gerliczyt megbuktatják a legközelebbi választáson, amiért a harmadik egyetemet nem szerezte meg. Amint ezt Aradon Falk Miksával tették meg, mikor az ítélőtábla átvitelét nem tudta megakadályozni. Az nem volt helyes, s most se tennék helyesen a szegedi választók, ha bujokat és csalódásukat a képviselő testén boszulnák meg. Annál kevésbé lehet indokolt, hogy egy képviselő önmagán tegyen harakirit, amiért a városát mellőzés érte.

Nem attól félünk mi, hogy a jövőben a többi városok képviselői fognak fenyegetőzni a párt elhagyásával, ha valamely kivánságuk nem teljesedik. Mindenkinek és minden városnak ugy se lehet eleget tenni, s ha a kormány egy ily vitás kérdés miatt egy párttagot meg akarna tartani, elveszithetne őt. Mi történnék például, ha Láng Lajos báró, Debrecen egyik kerületének képviselője, aki szintén értékes tagja a nemzeti munkapártnak, azt mondaná: „ha pedig nem Debrecen

A siker.

Irta: Falk Richard.

A színház környékén felgyultak a villanyos lámpák, a szürke tér lassanként alakokkal népesedett be. Cillinderes urak, selyemsálókba burkolt urinók lesték a pénztár felőli ajtó nyílását, hátha kapnak még jegyet a mai premiérrre. Egy-egy vaskosabb polgár, külvárosi asszonyok ünneplőben, törődött lakkoipókban topogtak a faburkolatu kocsi feljárnál. Egyesek a színházi lapokat olvasták, mások mosolyogva néztek el a laprusitók párküzdelméit. A tulajdonképeni népből is akadt elég várakozó; családok, katonák, iparoslegények, diákok ödölgtek a járda körül. Aztán néhány késlekedő színész sietett át soraikon, figyet se vetve a pszjáknodva csevegő színiiskolásokra. A hideg idő általában kellemetlenné tette a várakozást, közösen óhajtották a hét óra mielőbbi eljövételét. Néhányan a színházimádók igazgatóságával türelmetlenkedtek, mások hidegvérrel számították az új darab eshetőségeit. A villanyos kocsik mentek, jöttek, a gyalogjáró színházias száma pedig lassanként sűrű fekete tömeggé növekedett.

Végre. A hermelin, pirosbúndás portás kitárta az ajtókat. Akinek jegye volt, sietett elfoglalni helyét, pedig még jó idő volt az előadás megkezdéséig. A többiek a pénztárak körül csorogtak, vagy beszélgetve sétálgattak a csillogó márványfalas, oszlopos csarnokban. Ezalatt a színházter a premié-

rek ünnepies fényében tündökölt. Kocsik rohogtak a bejáróhoz fel s le, a portás kinyitotta az ajtócskákat; öreg urak, álmatag aggóséányok, illatárban firdő selyemruhás asszonyok, leányok, az előkelő szalonok rejtett kincsei pazar öltözékekben tipegettek be a páholyokba. Az újonnan érkezett gyalogosok egy egy pillanatra elbámulták magukat, aztán a felhangező csöngetés őket is a rözdötre szólította. Majd az élőkéség szücsféiben volt; az emberek ritábban jöttek s a portás zavartalanul pletykálgatott az egyerruhás színházi ballal.

Valami szomorú hallgató egyfogatu kocsit törekedett a színház felé. A portás sejnálkozva mosolygott, mert neki megvolt az ő különvéleménye azok felől, akik „konflis“-on járnak premiérrre. Tévedett. Az egyfogatu a színházoldali sötétes mellékutcába hajtott s ott megállt. Egy hátortalan, sápadt arcú ur szállott ki belőle. Hosszas keresgélés után megtalálta az ezüst forintot, amit a kocsis némi megvetéssel vágott zsebre. Meglegyintotta Buczefalusát, s az idegen egyedül maradt.

A szerző! Szinte kéjelgett a színház árnyékában, hogy őt most senki sem látja. Gummikopenyegbe hajló télikabátját kigombolta, végignézett tükröfényes eszárkabátján, mázban dus cipőin, ügyetlenül elrontotta nyakkendője kötését, visszafelé borzolta a cilinderét és két lépés után remegve megállott. Szíve erősen dobogott, a hideg végigfutott a hátán. Amugy is sápadt, esontos arcán a szerzők láza égett. Bajusza szájába lógott, nsgy hajának pedig

majdnem minden szála reszketett. Neki támaszkodott a falnak. Bemenjen? . . .

Megírta ezt a darabot, mert érezte, hogy meg kell írnia, belső ösztön nem hagyta nyugodni. Nem sokat bizott benne, pedig tehetséges embernek tartotta magát, habár újságíróbarátai nem nézték ki belőle azt a zseniális szellemet, ami pedig ebben a télnk fiuban lakott. Benyújtotta, habár a mostani mostoha színházi viszonyok között nem számított elismerésre. És elfogadták a darabot, az ő darabját, aki eddig csak holmi tárcákból font homloka körül mulandó babért, amit a derék kollegák alkalomadtán fejéről letépni igyekeztek. Mikor az újságokból megtudta, hogy darabját előadják — valami kimondhatatlan melegség ömlött el mindig bánatos szíve körül, olyan nehéz volt a lelke; aztán beszaladt a távbeszélő szobába, ráborult az asztalra és sirt.

Némi elégtételfélt érzett s nem sokat adott irótársai gunyos, csipkedő üdvözléseire. A színházhoz fel sem ment, amit az igazgatóság nem is veit tőle rossz néven; jobban szeretik, ha a szerző nem alkalmatlankodik a próbáknál. Főpróbát közbejött akadályok miatt nem tartottak. Az idő mulott s itt volt a premier napja. Maga sem hitte, hogy előadják az ő színjátékát. Mint a holdkoros járkált napokon át, s őszinte perciben haragudott magára, hogy nem méltányolja kellőleg életének e nevezetes fordulópontját. S most, mikor itt volt a döntő pillanat, önkívületi állapotában szeretett volna messze futni.

kapja az egyetemet, akkor én hagyom faképnél a többséget."

Hanem azért foglalkozni kellett vele, hogy leszögezzük: ami politika, az politika, s azt nem lehet a helyi kérdésekkel se összekötni, se azoktól függővé tenni. Helyes, sőt kell is, hogy a képviselő kerületének ügyeit a legvégsőkig, minden erejével és befolyásával képviselje. De az már túl menne a véksőkön, a logika határán, ha politikai hitvallását és pártállását ahhoz szabná, hogy mint döntenek el valamely kérdést, amelyben a kerülete érdekelve van. Az egyetem akár Debrecenbe jut, akár Szegedre, akár itt, akár ott maradnak üres lakások a drága háromemeletesekben, ez nem a pártok ügye, s Gerliczy báró is bizonyára csak nemes fölbuzdulásból, a mellőzés gondolatára érzett fölgerjedésből mondhatott olyat, hogy miatta a többségen éreztetne haragot.

A házelnök béketárgyalásai.

(Tanácskozások az ellenzék vezéreivel.)

Távirati tudósítás.

Budapest, október 13.

Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke, fáradhatatlanul folytatja az ellenzéki pártok vezéreivel megkezdett tanácskozásokat. Az ellenzéki vezetők pedig egymás közt is szakadatlan megbeszéléseket tartanak.

Ma a néppárt vezérei: Zichy Aladár gróf és Rakovszky István tettek hosszabb látogatást Berzeviczy-nél, kivel a Károlyi grófok is huzamosabb ideig értekeztek. Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróffal és Polónyi Gézával tárgyalat ismételt, majd a két Károlyival, később pedig Lukács László pénzügyminiszternél tett látogatást.

Mindennek a sok konventikulumnak eddig alig van valami látható eredménye. Az ellenzéken azt mondják hogy bajos a dolgok érdemébe bocsátkozni, mert Berzeviczynek nincs egyenes és szabott tartalmu megbízatása a mi-

niszterelnöktől s küldetése addig se terjed, hogy bizonyos föltételeket kínálhatna a kormány nevében az alkudozóknak.

Az ellenzéknek ezt a pesszimiztikus fölfogását megerősíti Héderváry Károly gróf miniszterelnöknek ma egy ujságíró előtt tett nyilatkozata. E nyilatkozat szerint az egész békeakciót az ellenzék részéről kezdeményezték s a miniszterelnöknek magában a kezdésben sem volt semmi része. De a miniszterelnök nem is adta föl az akció megindulásához való hozzájárulásával semmi elvi álláspontját és senkinek nem adott olyan fölhatalmazást, hogy az ő elvi álláspontjából való engedést a tárgyalófeleknek bejelenthesse.

Igy áll a békeakció dolga. A folyosón Polónyi Géza sűrű forog a legszorgalmasabban. Polónyi ma nagyon panaszkodott, hogy menyire félreértették és hibás világításba állították a Károlyi-féle értekezletről s a kézfogásokról tett nyilatkozatát. Ő ugyanis azzal, hogy hat olyan jött össze az értekezleten, akik közül négy nem szokott egymással kezét fogni, azt akarta szemléltetni, hogy milyen erős a vágyakozás a béke iránt azokban is, akiket különben a legélesebb politikai ellentétek választanak el egymástól.

Nyilatkozott Károlyi Mihály gróf is a palotájában tegnap tartott értekezletről. Az elterjedt téves hírekkel szemben a következőket jelentette ki:

— A nálam tartott értekezleten sem választójog elhőnes, sem valami konzervatív blokk alapításáról nem volt szó. Hogy ilyen dolgok ott szóba sem kerülhettek, annak legjobb bizonyítéka, hogy az értekezletre Justh Gyula is meg volt hívva. Bizvást mondhatom tehát, hogy ilyesmiről szó sem volt. Nem érttem, hogy engem állandóan konzervatív színezetben akarnak feltüntetni, pedig ha valaki mágnás, abból még nem következik, hogy konzervatív is. Különben, ha a választójog kérdése aktuális lesz, bebizonyíthatom majd, hogy nem vagyok konzervatív.

Tisza István gróf Gesztől küldött táviratban fölhatalmazta a Budapesti Tudósítót annak közlésére, hogy Károlyi Mihály grófnál a miniszterelnök előzetes tudomásával vett részt magánjellegű beszélgetésben, amelynek kizáró-

lagos célja a nézetek tisztázása úján a kibontakozás előmozdítása volt. A megbeszélésen történekről a miniszterelnöknek és Berzeviczy Albertnek is referált Tisza István.

A folyosón megemlékeztek ma arról, hogy éppen ma harmadik hónapja az obstrukció megindulásának. A véderő-javaslatok ugyanezen július hó 13-án kerültek a Házban tárgyalás alá.

Metternich gróf és hitvese.

— Walentin Klára a férjéről és a német bíróságról. —

Távirati tudósítás.

Berlin, október 13.

Nyolcnapos tárgyalás után a berlini országos bíróság Wolf Metternich Gisbert gróftól három rendbeli csalás büntetésben vétkesnek mondotta ki és hat hónapi fogságra ítélte. A botnyernek véze, a gárdatiszteknek, pénztelen grófocskáknak nem kell további leleplezésük tartani. Talán az utolsó szó ebben az ügyben Walentin Klára asszonyé, az elítélt grófi feleségéé, kit egy berlini hírapír az ítélet kihirdetése után azonnal meginterjúvolt.

— Nyolc szörnyű nap van mögöttem, talán a legirtózatosabbak egész életemben, mondotta a grófnő. Mindamelllett az ítélet, bármily súlyosan is érintett engem és férjemet, mégsem tört egészen össze a legutolsó pillanatig reméltem, hogy férjemet felmentik, mert sziklaszilárdan meg vagyok győződve ártatlanságáról. Azt hiszem a két védő gyönyörű szárnyalásu és erős logikájú védőbeszéde után nem is volt senki a teremben, aki lehetségesnek tartotta volna, hogy férjemet elítélik. Eanek ellenére el voltam készülve arra is, hogy az ítélet marasztaló lesz. Ugyanis férjem elfogatása után néhány neves bécsi jogással tanácskoztam, kik azt mondták, hogy dacára ártatlanságának, férjemet el fogják ítélni, mert nem akarják majd bevallani egy felmentő ítélet után, hogy az elfogatás baklövés volt.

Véleményemet férjemről nem változtatja meg az ítélet. Ha száz orosz bíró is ítéli el, akkor is tudom, hogy Gisbert nem csaló. Lehet, hogy könnyelmű volt, de ha minden ember, ki könnyelmű adóságot csinált, bezárnának, akkor az utók rövid idő alatt néptelenek lennének. Különben szilárd meggyőződésem, hogy férjemet Ausztriában nem ítélték volna el. Tapasztaltam, hogy az osztrák bírák súlyos és felelősségteljes hivatalukban sem feledkeznek meg soha arról, hogy ők is embe-

Összeszedte magát, restelkedve ment a hátsó pénztárhoz. A haragosszörű cilindert a szemébe huzta és odabotorkált a jezykiadó elé. Megrezzent, mikor a rendőr megszólította, hogy nem szabad a korlát batoldalán a pénztárhoz menni. Szinte sajnálta, hogy odajött. Feneketlen zsebből előkotorászott hatvan krajcárt s csendesen szőött:

— Kérlek egy harmademeleti másodrendű ülőhelyet.

A pénztáros nevetve igazította meg szemüvegét.

— Sajnálom, nincs elfogyott! Mész egy negyvenkrajcáros hely van a legszélén. Ha tetszik, jó.

Arra a gondolatra, hogy a színház tele van, mezdő bent. Elvette a jegyet. Izgatottan felbotorkált a lépcsőn. Letette a kabátját. Ujabb felesleges tizkrajcár kiadás, sóhajtott magában. Aztán belépett.

Majd leszédült. A nézőtér zsufolásig megtelt. A villanyos csillárok, a mormoló sokaság, a színházi illat elkabították. Alig mert körülnézni, szórakozottságában fején a cylinderrel ült le a székebe.

— Le a kalappal! — kiáltotta valami diák.

Bocsánatkérőleg kapta le fejéről és össze-huzódott, mint a tuskésmalac. A szép előzene badar gondolatlabirintust csalt agyába. Egyik képről a másikra ugrott, nem tudta fékezni magát, öntudata bujkált előle a fantomok között. Ott lent a sok kollega, a nők, urak. Nem sejtik, hogy itt van. A székácsnő, az ő szomszédja nem is gyanítja, hogy a szerző ül mellette...

A zene elhallgatott. Csengettek. Egvet tudott: hogy az ő darabját adják, egyet kérdett: komolyan fogják-e venni a színjátékot. Hirtelen csend. A függöny fölgördült. Kezdetét vette az előadás.

Leszte a szót az ajkáról. Az ő darabja. A színészek azt mondják, amit ő írt, amit ő érzett. A színek játszottak arcán; visszafojtott lélekzettel bámult a színpadra. Aztán — aztán óriási babota, mely lavinaszzerűleg nőtt, ahogyan az előadás előrelépett.

Nevettek!! Őt kinevették. Szurást érzett a szíve körül, nem birt gondolkodni. Nem várta be a felvonás végét. Kirohant, magához vette a kabátját, le a lépcsőre és nekivágott a sötét éjszakának.

Sokáig kóborolhatott, míg valami külvárosi kávéházba botlott. Az álmos pincér elhozta a fekete kávé. Kiitta, aztán teljes öntudattal el-el-mélkedett.

Vége mindennek, nevettek, biztos bukás. Oda az irodalmi remények, szép álmok. Nem akar többé a kollégák szeméi elé kerülni, ezt a nevetést nem állhatná ki. Ugy össze volt törve, mintha sziklák között zuzták volna össze. Más, egészen más ember volt, mint egy órával előbb. Kesergő, világgyűlölő pesszimizista. Szeretett volna sírni, ráborulni a messze vidéken lakó jó szüleire, akik éveken át annyira ellenezték ezt a lehetetlen irodalmi pályát, akik remegve várják a siker híreit.

Siker? Szeszélyes istenasszony, mint a szerencse; taláskát ígérő kacér nő, kinem váltja be ígérését. Ködfelhő ruhájában kísérti az embert álmában, életörvények fölött keringőzik vele; feneketlen zord mélységeken csalja át a

rettenthetetlen vadászt, s a zerge eltűnik. A szőkefürtű istennő más földi Adonisz karjába kapaszkodva libeg tova.

Vége mindennek. Levelet ír holnap a szerkesztőjének, lemond erről a pályáról. El, haza, ahol csendben élnek az emberek, ahol lelkük hullámverésük nélkül morzsolják le a köznapi élettűneteket. Oda a hírnév, menjünk tematkezni.

Hajnalodott. A kávéházat osukni kezdték.

Elment, s dideregve lépegetett a város felé. Nem akart hazamenni, az álom ugyanis elkerülte s fölte átlépett annak a szobának küszöbét, ahol hiit, remélt és alkotott.

Megérkeztek a söprők, a társzekerek. A pécék is járni kezdtek. Reggel felé volt, kávéházak megnyitottak, s ő faradtan hullott a körüti kávéház bársonyos díványjára.

Nem volt éhes, de ő is kávéit ivott, gépiesen, csak hogy valami elűzze töprengéseit. A pincér ujságokat hozott. A vesztőhelyre lépő elítélt lemondásával vette kezébe a lapokat. Levágtak, lecsépték; a kritikák megkoronázták a tegnapi bukást. El... és...

Siker! Idegesen kapkodta egyiket a másik után. Hazai szerző; siker, kacagás, tapsok, szerző nem jelent meg; óriási siker.

A dolog úgy történt, hogy az igazgató a próbák alatt addig javíttatta, tömörítgette a darabot, míg a komoly részek lassanként elhalványodtak és a humoros jelenetek messze kiemelkedtek a színjáték közepéből. A premiéren pedig lehullt minden komoly máz róla, s ott állotta színjáték, mint bohóság, kitűnő bohóság.

S hogy ő ezt a sikert, — ő, a drámát író elfogadta, ez volt az igazi bukás, elbukott önmaga előtt.

rek. Abányszor férjemet a bécsi fogházban meglátogattam, mindig vigasztaltak a bírák s szivesek voltak velem szemben. Néme országban ellenben a bírák megtestesült paragrafusok. Nem is sajnálom ez okból, hogy a tárgyaláson megmondottam nekik véleményemet. Amit mondtam, azt szívem mélyéből éreztem is s azt hiszem, hogy bizonyos tekintetben objektív is voltam. A kijelentésem nem volt az elfogult asszony véleménye, hanem a tanúé, ki nap-nap után látta, hogy mint kényeztetik a terhelt tanukat s mint utasítják vissza azokat, akik kedvezően vallottak.

Vigasztalást nyújt nekem ezekben a nehéz órákban az a megható szimpátia, melyet minden oldalról éreztetnek velem. Teljesen idegenek keresnek fel leveleikben s vigasztalnak. Emberek, kiket soba még csak nem is láttam, bátorságra intenek s üdvözlik férjemet. És attól a naptól kezdve, hogy a bíróság rendbírsággal sújtott, minden nap megvárt engem a tárgyalás után a tömeg s ovációkban részesi tetek, együttérzésüknek adták kifejezést. Azt hiszem, ezt a nép szavának tarthatom. S ez hangos kifejezést is talált, midőn az ítélethirdetés után elhagytam a törvényszék épületét. Egy rendőrtisztviselő arra kért, hogy a hátsó ajtón távozzam, mert több ezer főnyi tömeg vár reám a főbejáratnál. Én azonban nem tettem e felszólításnak eleget, ami láthatólag kellemetlen volt a tisztviselőnek. Amint a kijáratához közeledtem, tíz-tizenöt rendőr szaladt a tömegnek s felszólította, hogy csendesen viselkedjék s ne közeledjék autómhoz. Mindamellett százan, meg százan rohantak autómobilomhoz s azon fáradoztak, hogy kezemt megsejtsék s sajnálkozásukat, részvétüket fejeztesék ki. Egy ur láthatólag felindulva kiáltotta felém: „Ez az ítélet egy justizmord!”

A rámnézve teljesen idegenek maguktól következethetnek, hogy a közvélemény, ép úgy, mint én, teljesen meg van győződve férjem ártatlanságáról. Harminékévtől a végéig már csak hármat tudtak fenntartani. Azt a három hónapot is csak valahogy el fogja tölteni a férjem s akkor egyetlen feladatom az lesz, hogy egy boldogabb jövő felé vezessem őt, s elfelejtsem vele a történeteket. Azt hiszem, nem is kell mondanom, hogy minden erőmből azon leszek, hogy férjemnek jövőjét megalapozhassam. Természetesen azok a hírek, hogy én válni akarok a férjemtől, nem felelnek meg a valóságnak. Sohasem gondoltam válásra s továbbra is oly hű akarok hozzá lenni, mint eddig voltam.

Ami az én legközelebbi jövőmet illeti, arról még nem mondhatok semmit. E hét végével visszatérek Bécsbe s ott befejezem az Apolló színházban már megkezdett vendégjátékomat. Hogy azután mit fogok tenni, azt ebben a pillanatban igazán nem tudom. Az egész világból érkeznek hozzám levelek és sürgönyök, amelyekben horribilis gázsikat ígérnek vendégszereplésemért. Az ügynökök azt mondják, hogy mindenütt látni akarják azt az asszonyt, akinek volt bátorsága a berlini bírának a meztelen igazságot szemükbe mondani. Eredetileg az volt a tervem, hogy ugyanazon aktechben, melyben Bécsben vendégszerepelek, Berlinben is fellépek. Ez a vendégszereplés azonban aligha fog megtörténni, mert amint azt velem közölték, a berlini rendőrség nem fogja azt engedélyezni. Attól félnek ugyanis, hogy fellépésem tüntetéseket okozna, természetesen — s épen ez a hiba — nem ellenem, hanem mellettem s ez „súlyos sértés volna a berlini bírósággal szemben.”

A képviselőház ülése. Budapestről jelentik: Egyhangú technika töltötte ma ki az egész ülést. Berzeviczy Albert elnökölt s bejelentette, hogy a Ház október 9-iki naplójában kifogásolt hibákat kiigazították. Más bejelenteni valója az elnököknek nem volt s így nyomban az ülés elején megkezdődött a névszerinti szavazás. A napirenden levő tíz szavazásból hármat intézett el a Ház s két óra előtt dolgvégezetten oszlott szét.

A véres emlékek.

— Kalmár Antal dr. királysértési pere. —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 13.

A király születése napjára A Nap cikket közölt Véres emlékek címen. A királyi ügyészség úgy találta, hogy a cikk tiszteletlenséggel illeti a király személyét s indítványt tett a vizsgálóbírónak, hogy foglalja le a lapot s indítsa meg ellene királysértésért a vizsgálatot. Ez meg is történt, s ugyanakkor a polgármester megvonta a laptól az utcai elárusítás jogát. Az inkriminált cikk szerzője Kalmár Antal közjogi író, ma állott törvényt a budapesti esküdtbíró előtt, melynek ítélőtanácsában Balogh György foglalta el az elnöki székét.

A vádhatóságot Hodászy Antal főügyészi helyettes képviselte, védő Györffy Gyula dr. volt. Esküdtek a következők voltak: Engel Mihály háztulajdonos, Hollós Bernát gyárfelügyelő, Szabó Miklós droguista, Reich Jakab lakatos, Kozma Jenő dr. ügyvéd, Korányi Károly törzsei tisztviselő, Acs Dávid divatárkereskedő, Satory László háztulajdonos, Bogyi Ödön mérnök, Lázár Béla dr. titkár, Brüll Izidor vállalkozó és Kun Ignác háztulajdonos. Pótesküdték: Hagara Viktor nyug. főispán és Mayer Ernő dr. ügyvéd.

Az általános kérdésekre a vádlott elmondta, hogy zentai születésű, ötvennégy éves, politikai író, királysértésért kétszer volt elítélve három-három hónapi felfüggetlésre. Kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek.

— Eszemágában sem volt, mondotta, a királyt személyében megsérteni, mert a Szent István koronáját viselő uralkodó személye előtttem is szent és sérhetetlen. Különben is monarchikus érzelmű ember vagyok s már csak ezért sem lehetett szándékom a királyt személyében megsérteni.

Elnök: Ön író ember, jogász ember is, nem érezte, hogy a kifejezések, melyeket cikkében használ, tiszteletlenek?

A vádlott: A király személyéről egyáltalában nincs szó a cikkben, mely inkább a népjákiáltásának szimbolikus kifejezése.

A királyi ügyész terjesztette elő ezután a vádat, majd a védő kérte a vádlott fölmentését. Kalmár Antal szintén felszólalt s azt mondta, hogy a király személyének sérthetlensége nem zárja ki a király közjogi, kormányzati és történelmi tényeinek jogos kritikáját. Ezt a jogos kritikát gyakorolta ő is az inkriminált cikkben.

Az esküdtek nem bűnösnek találták a vádlottat, akit erre a bíróság fölmentett.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az ipari munkaházak építése. Jeleztük, hogy ma délelőttre hívta össze a gazdasági tanácsnok helyettese Zubor Andor tb. főjegyző azt a bizottságot, amely az ipari munkaházak építésére javaslatot terjeszt a tanács, illetve a törvényhatóság közgyűlése elé. A ma megtartott ülésen Zubor ismertette a kérdés történetét s egyszerűsített elfogadásra ajánlotta Lőcs Rezső tanácsnoknak az Aradi Közlöny mai számában ismertetett javaslatát. Ezek szerint a törvényhatóság a munkaházakat a legtöbb európai munkásszakszervezet által elfogadott amasz elvből kiindulva építené meg, hogy a ház ne alkossa a munkás tulajdonát, hanem csak az tétessék neki lehetővé, hogy munkabérvizonyával arányban álló olcsó lakást kapjon. Ehhez az elvhez a munkások azért ragaszkodnak, mert mint a statisztika bizonyítja, a gyári alkalmazottak átlagosan egy helyen nem

dolgoznak annyi ideig, hogy esetleg egy hosszabb lejáratu amortizáció miatt lekötöthessék magukat, továbbá, mert az ingatlan megszerzése az esetleges sztrájkokat, egyik leghatalmasabb gazdasági fegyver használatát, befolyásolná. Aradváros törvényhatósága honorálja ezt a mélyreható elvet. Mint említettük, a város arra törekszik, hogy szövetkezeti alapon létesítse a munkaházakat és ezért a bizottság azt proponálja, hogy a törvényhatóság a munkásszervezetekkel érintkezésbe lépve, alakítsa meg azt a házáépítő szövetkezetet, amelyben ő maga, mint a szükséges telkek adományozója meglehetősen nagy érdekeltséggel foglalna helyet. A város kötelessége továbbá a bizottság javaslata szerint a szükséges építési tőkének akár kormánysegély, akár más módon való megszerzése. Felhasználható lenne erre a célra a Weitzer-hagyatéknak rendelkezésére álló összegei. Az akcióba bevonatnak az aradi gyártulajdonosok és nagyobb ipartelepek tulajdonosai.

Egy áthelyezés előzményei.

— Visszaélésekkel vádolt műszaki tanácsos. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 13.

Keller Izó műszaki tanácsost, az aradi államépítészeti hivatal főnökét tudvalevőleg néhány hét előtt Székesfehérvárra helyezték át. Annak, hogy a székesfehérvári hivatal hogy üresedett meg, érdekes előzményei vannak. A székesfehérvári állami építészeti hivatal főnökét ugyanis a kereskedelmi miniszter különböző szabálytalanságok miatt elmozdította állásától, sőt újabban a kir. ügyészség is megindította az eljárást ellene. Az ügy részleteiről a következőket jelentik Székesfehérvárról:

Még július hóban nagy meglepetést okozott Székesfehérvár város közigazgatási bizottságának ülésén a kereskedelmi miniszter leirata, amelyben az államépítészeti hivatal főnökét, Vajda Géza műszaki tanácsost hirtelen elmozdította állásából és elrendelte ellene a fegyelmet megelőző vizsgálatot. A leirat szokatlanul rideg hangja és az az intézkedés, hogy Vajda a vizsgálat ideje alatt a város területét nem hagyhatja el, hanem állandóan rendelkezésére kell állnia a vizsgáló-bizottságnak, rendkívül nagy szabálytalanságot gyanított a magasrangú hivatalnokkal szemben.

A leirat azt mondta, hogy a fegyelmet a közúti kerületi felügyelő részéről június 15-én érkezett jelentés és Vajda hivatali működése ellen fölmerült panaszok miatt kellett elrendelni.

A sok mindenre kiterjedő vizsgálatot, melynek folyamán nagyon sok tanút kihallgattak, most fejezte be Szűts Jenő alispán és Kenesgy Gyula főügyész. A vizsgálat által kiderített adatok alapján tegnap azt a meglepő előterjesztést tették a bizottságnak, hogy a Vajda-ügy iratait további eljárás végett tegyék át a kir. ügyészséghez. Miután a bizottság minden megjegyzés nélkül magáévá tette az előterjesztést, most az egész város izgatottan várja, mi lesz a vége ennek a közhivatali botránynak.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	— 357
Mellékállomás	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

Véres ütközet Tripoliszban.

— Olasz-török háború. —

(Saját tudósítónktól.)

Róma, október 13.

Az olasz-török háború színteréről a legjelentősebb táviratok érkeznek. Egyik távirat nagyobb ütközetről számol be, amelyben a törökök győztek, míg másik azt jelenti, hogy a török csapatok főparancsnoka megakarja magát adni.

A béke akció pedig stagnál.

Mikor török kormány harmadszor is a nagyhatalmakhoz fordult közvetítésért, az európai kabinetek bizalmasan tapogatóztak a római külügyminiszteriumnál, vajjon szívesen veszi-e az intervenciót. San Giuliano mereven elzárkózott a kérdésére adta a külföldi diplomáciai képviselőknek, hogy Olaszország nem tartja befejezettnek tripoliszi akcióját mindaddig, míg biztos zálogot nem szerez arra nézve, hogy a török birodalom soha többé nem fog igényt tartani észak-afrikai tartományára, amely immár jogszerűen is Olaszországhoz tartozik. És jelezte San Giuliano a nagyhatalmaknak azt is, hogy többé nem lehet szó a török birodalomnak adandó pénzügyi kárpótlásról, sőt ellenkezőleg, Olaszország fog hadisarcot venni Törökországon, a mi egyben azt jelenti, hogy a szultán szuverenitása Tripoliszban örökre megszűnt.

Ez volt az oka annak, hogy a nagyhatalmak kitértek az intervenció elől és most az a helyzet állott elő, hogy egyelőre sorsára bízták Törökországot, ahol egyébként igen harcias hangulat uralkodik.

Ki győzött Tripoliszban?

Konstantinápoly, október 13. A törökök nagy győzelmet arattak az olaszokon. Egy nagy olasz csapat meg akart ostromolni egy dombot, de a törökök visszaverték őket és az olaszok ezerhatszáz halottat hagytak a harctéren. A törökök vesztesége jelentéktelen.

Róma, október 13. A tripoliszi új-török bizottság tagjait és a kikötő felügyelőjét kiutasították s egy olasz hajóra vitték. A bizottság klubhelyiségében talált iratok szerint a törökök minden előkészületet megtettek az olaszok lemeszárítására, de olasz tengerészek partraszállításával megakadályozták a terv megvalósítását.

Róma, október 13. Tripoliszból érkezett hírek szerint a török csapatok főparancsnoka csapataival együtt meg akarja adni magát. Elvégből tárgyalásba bocsájtkozott az olasz parancsnokkal.

Tripolisz, október 13. Az expedíciós hadtest parancsnoka Caneva tábornok a flotta parancsnokló admirálisával tanácskozást tartott, amelyen, hír szerint, azt határozták, hogy a tartomány belsejébe nagyobb csapatokat küldenek az olaszok pacifikálására.

Róma, október 13. A belügyminiszter elrendelte, hogy további intézkedésig senkinek se adjanak Tripoliszba és Kirenaikába szóló utlevelét, kivéve visszatérő menekülteknek és olyanoknak, akik be tudják bizonyítani, hogy fontos érdekek szolgatják őket Tripoliszba. Az expedíciós sereg harmadik része ma szállt partra.

Róma, október 13. Helén orléans-i hercegnő, az aosztai herceg felesége a kormánytól engedelmet kért arra, hogy mint betegápolónő a Regina Margherita Lazaret hajón Tripoliszba mehessen. A kormány a hercegnőnek megadta az engedelmet.

A harcias Törökország.

Konstantinápoly, október 13. A kormány az olaszok partszállásának megakadályozása végett tizennyolc zászlóaljot küldött a janinai vilajetbe. Legközelebb még néhány redif zászlóalj megy oda. Szalonikiból két zászlóalj elindult Ellasszonába. A csapatok tele vannak harci kedvvel.

Konstantinápoly, október 13. A legelősebb olaszellenes bojkott és az ifjuságnak olaszgyűlöletre való nevelése céljából tegnap itt Egyesület az olaszok ellen való gyűlölet terjesztésére címmel egyesület alakult. Az egyesület holnap a Taniában fölhívást fog közzétenni, amelyben kéri valamennyi ottomán részvételét. A komité legközelebb kongresszust fog tartani.

Szaloniki, október 13. A török komité körreinek lefolyása és több török lap éles hangja következtében az olasz-török konfliktussal fölidézett izgalom erősödött. A nép állandó izgatására való tekintettel nagyon is sürgősek voltak a hatóságok rendkívüli preventív intézkedései a rendzavarások elkerülésére. Ugy látszik, az új-török bizottság azon van, hogy a lakosság soraiban legutóbb erősen hanyatlott tekintélyét a tripoliszi kérdésben követett szennvedelmes föllépésével ismét helyreállítsa. Erre a célra felhasználják a mohamedán klerikálisokat is, hogy az ő segítségükkel megnyerjék a népet a szent háború gondolatának. A komité állítólag messzemenő engedményeket tett a klerikális pártnak s még vezető hivatalos állásokban levő személyiségeket is sikerült megnyernie a szent háború eszméjének. Józan körökben ezeket a veszedelmes eszközöket, amelyekhez mostan azért nyultak, hogy az oszmánok izgatottságát szítsák, határozottan elítélik, mert joggal félnék attól, hogy az alsóbb néposztályokban határtalan faotizmus fog kitörni. Az olaszok kiutasítására eddig Szalonikibasemiféle kormányintézkedés nem érkezett; az új-török bizottság azonban követeli, hogy ez az intézkedés minden további habozás nélkül fogantatva vétessék s felhatalmazta konstantinápolyi megbízottját, érvényesítse megfelelő módon illetékes helyen ezt a követelést.

A török trónbeszéd.

Konstantinápoly, október 13. A trónbeszéd meg fogja okolni a kamara idő előtt való összehívásának szükségét s ki fogja fejezni a szultánnak istenbe vetett bizalmát és a katonák bátorságához fűzött reményét. A trónbeszéd meg fogja említeni Törökországnak a nagyhatalmakkal való jó viszonyát s azt a reményét, hogy a nagyhatalmak barátságuk jelét fogják adni és hogy az európai államférfiak be fogják bizonyítani kötelességérzésüket és befátásukat.

A béke ügye.

Konstantinápoly, október 13. A Sába értesítése szerint Pallavicini őrgróf osztrák és magyar nagykövet tegnapelőtt előterjesztést tett a nagyvezirnek, hogy igyekezzék mentül előbb békét kötni, mert a háború folytatása veszedelemmel fenyegetné a Balkán békéjét.

Konstantinápoly, október 13. Stead békebarát a török külügyminiszterrel tegnap tárgyalást folytatott az olasz-török konfliktusról és azt javasolta, hogy a konfliktus ügyét a felek terjesszék a hágai döntőbíró elé. A porta hajlandó e javaslatához hozzájárulni. Stead ki jelentette, hogy ha Olaszország e javaslatot elutasítja, az egész világnak, különösen Angliának és Amerikának pacifistái bojkottálni fogják az olasz kereskedelmet.

Róma, október 13. Ahmed Riza basa kamarselnök és Palas bég, az egység és haladás

egyesületnek elnöke a nagyvezirrel együtt kidolgozták a békeszerződés tervezetét, amelyet elküldtek Rómába. A válasz nem volt kedvük szerint való és Resid basa e miatt vonakodott a külügyi tárcát elfogadni.

Merényletterv az olasz király ellen.

Páris, október 13. A lapok a Corriera della Sera pisai jelentését közlik, amely szerint aznap, amidőn Viktor Emánuel olasz király Pisából Rómába utazott, egy katonai járőr feltartóztatott négy gyanús egyént, s amikor ezek menekülni akartak, reájuk lőtt és egyiket el is találta. Azt hiszik, hogy a négy ember a király elleni merényletet tervezett. — Az „Eclair” Rómából értesül arról, hogy a Viktor Emánuel elvonulására kijelölt útvonalon tartóztatott le a négy idegent. A rendőrség azt hiszi, hogy az idegenek anarchisták.

A háború és az orosz gabona.

Pétervár, október 13. A pétervári távirati ügynökség jelenli: Tekintettel az aggodalomra, amelyet az érdekelt körök a háború következtében az orosz gabonának szabad kivitele dolgában táplálnak, a konstantinápolyi orosz nagykövet utasítást kapott, hogy a portánál rámutasson arra, hogy e kérdés Oroszországra mily nagyfontosságú. Az orosz nagykövet, aki a jegyzéket e hónap 8-án a külügyminisztériumban átadta, közli, hogy eddig hivatalos válasz nem érkezett. Azóta a Kitira görög gőzös, mely közben elérte a Boszporust, megkapta a szabad átmeneti engedelmet. Ez a körülmény remélni engedi, hogy az orosz gabonát szállító többi hajó is akadály nélkül meg fogja kapni az engedelmet a Boszporuson való áthaladásra. Mindazáltal a nagykövet ragaszkodik ahhoz, hogy a porta hivatalos választ adjon. A válasz után az orosz kormány azonnal megteszi a megfelelő intézkedéseket.

Pétervár, október 13. A fekete-tengeri kikötővárosok tőzsdebizottságainak ama kérésére, hogy a gabonakonosszemanok megszüntetett diszkontálásait ismét kezdje meg, a birodalmi bank azt válaszolta, hogy a diszkontálást ismét megkezdi akkor, ha Törökország a gabonára nézve kijelenti, hogy nem tekinti hadi dugárúnak.

Odessza, október 13. Majdnem valamennyi gabonaszállítóhajó elindult rendeltetési helyére.

SPORT.

+ Bajnoki football-mérkőzés. Holnap, vasárnap délután mérkőzik az ATE. a Bácska kitűnő football csapatával. A mérkőzés a Török Gábor-utcai sporttelepen lesz és délután fél négy órakor fog kezdődni. Az ATE. vezetése nagy előkészületeket tett, hogy ez a nagyjelentőségű sportesemény minél nagyobb élvezetet nyújtson Aradváros sportkedvelő közönségének. A Bácska kitűnő formáját méltán jellemzi, hogy eddig nem akadt legyőzője; ugyanaz áll az ATE re is, amely eddig szintén megtartotta veretlenségét. Így mindenképpen érdekes lesz ez a küzdelem, amely utmutatással fog szolgálni arra nézve, hogy az ideai bajnokságot melyik város csapata nyeri el ebben a fordulóban.

+ Az AAK. őszi ifjusági háziversenye. 15-én vasárnap délelőtt fél 10 órakor veszi kezdetét az AAK. őszi ifjusági háziversenye, mely egyúttal az AAK. évszázó atletikai versenye lesz. Az induló negy mezőnytől szép eredményt várunk. A versenyszámok egyénileg és all round jellegűleg lesznek díjazva s aki az all round versenyben első lesz az „Az AAK. ifjusági bajnoki címet” és egyesület nagy ezüst érmét nyeri. A verseny 20 fillér, training jeggyel látogatható.

A Daimler-cég az aradi automobilgyár fő részvényese.

A francia Westinghouse kivonulása.

— Változás az igazgatóságban. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 13.

Az aradi automobilgyár nemsokáig viseli címében a Westinghouse nevet. A világhírű feltalálóról elnevezett aradi automobilgyár részvénytulajdonosainak sorában az utóbbi napokban olyan változás történt, melynek következményei nemsokáiban nyilvánulnak meg, hogy a gyár cégtáblájára új név kerül, hanem az ipartelep fejlődésére, felvirágoztatására is alapos reménnyel szolgál.

A Magyar Daimler automobil-részvénytársaság magához vettotta az aradi Westinghouse részvénytársaság ama részvényeit, melyek francia kezében voltak

és így az igazgatóságban, valamint a közgyűlésben is domináló többséghez és túlsúlyhoz jutott.

Ennek, a város közönségét is érdeklő, tranzakciónak lebonyolítása alatt igen sok téves híresztelés terjedt el a folyamatban lévő változásról, annak céljairól, módjairól és feltételeiről. Most, hogy az ügylet teljesen befejezett, a Daimler r.-t. és a francia Westinghouse között a megállapodások véglegesek, a legilletékesebb forrásból nyert értesüléseink alapján a következőket írjuk:

Az első nehézségek.

Az aradi Westinghouse részvénytársaság üzletmenete ez év folyamán ismét öröndetes emelkedést mutatott. Az aradi gyártelep tulvan halmozva megrendelésekkel, úgy hogy az üzleti forgalom már most azt mutatja, hogy az eredmény sokkal kedvezőbb lesz a tavalyinál. A társaság, mely két millió korona alaptőkével alakult, de a melyre csak egy millió egyszáz-ezer korona készpénzt fizettek be, mert kilencszáz-ezer korona fejében szabadalmakat kapott, forgótőkével nem rendelkezett oly mértékben, mint azt az üzem megkívánta volna. A fő részvényesek, mint tudva van: Aradvárca, aki háromszáz-ezer koronát jegyzett és a párisi Westinghouse részvénytársaság, mely kétszáz-ezer korona részvényt vett át, továbbá kilencszáz-ezer korona B-sorozatú, ugynevezett apport részvény tulajdonosa. Ezek azok a részvények, melyek fejében az említett társaság átengedte a Westinghouse automobilon és a többi szabadalmát és gyártási jogosultságát.

Hogy az aradi gyár fennakadás nélkül dolgozhassék, forgótőke után kellett néznie. Legközelebb fekvő gondolat lett volna a bankkölcsön kieszközlése, de a drága kamat miatt ettől huzódott az igazgatóság.

A helyzetben azonban változtatni kellett, mert a munka egyre szaporodott és a gyár rendeltivel ezekben feltétlenül eleget akart tenni elvált kötelezettségeinek. Ismerték a viszonyokat a francia és amerikai részvényeseket képviselő igazgatósági tagok és minthogy ezek a magyar vállalat alapításában nemsokáiban anyagi, de bizonyos mértékben erkölcsi obligót is vállaltak, ezek határozták el a szükséges pénzületi segítség nyújtását.

A francia kölcsön.

Leküldötték Aradra a maguk megbízottját Einert főkönyvelőt, aki a könyveket átvizsgálta és mérleget készített megbízói részére. Ugyanazok ez a kiküldött megvizsgálta az aradi Westinghouse részvénytársaság részvételeivel Budapesten megalakult Magyar auto forgalmi részvénytársaság üzletmenetét és könyveit is és a két vizsgálat eredménye alapján azt a véleményét terjesztette fel megbízóihoz, hogy az aradi gyár prosperitása feltétlenül biztosítva van, ha kelő forgótőkéhez jut. A kinnlévőségei igen jók, de az automobil olyan árucikk, melyet nem igen szoktak egyszerre és készpénzen kifizetni és ezért az esedékes in-

kasszók nem fedezik mindig a gyártás folytatásához szükséges tőkéket.

A párisi részvénytársaság a megbízottjától kapott információk alapján elhatározta, hogy az aradi gyár segítségére siet és kétszázötvenezer korona tőkét bocsát a magyar részvénytársaság rendelkezésére igen alacsony kamatoztatás mellett. A tárgyalások ebben az irányban gyorsan és kedvezően bonyolódtak le és már az igazgatóság kezében volt a kölcsönről kiállított kötelevél, sőt kétszáz-ezer korona előlegezett tőke is.

Alapítás — suttymban.

Fentebb említettük, hogy az aradi Westinghouse részvénytársaság résztvevett egy budapesti, automobilok garázsírozására és eladására alakult cég alapításában. A törvényesék „Magyar automobilforgalmi részvénytársaság” névvel jegyezte a céget, amelynek fő részvényese az aradi gyár. Az alaptőke négyszáz-ezer korona, melyből azonban csak kétszáz-ezer koronát fizettek le készpénzben. Százhuszezer koronát az aradi Westinghouse, nyolcvanezer legnagyobbrészt magyar főurak. A másik kétszáz-ezer koronát szintén az Aradi Westinghouse részvénytársaság jegyezte, a maga B sorozatú apport részvényeivel fedezte. Szoros üzleti viszony fejlődött ki a két társaság között, de csakhamar bekövetkezett, ami előre látható volt. A külföldi és a budapesti hasonló vállalatok versenyében az Auto-forgalmi — így nevezik röviden az említett céget — alól maradt és pénzvárokok közé jutott. A Westinghouse igazgatósági tagjai között voltak többen, akik nem valami nagy kedvvel mentek bele az alapításba és érthető, hogy valósággal ellenszenves volt nekik az az ötlet, melyet az Autoforgalmi terjesztett feljük a maga bajainak meggyógyítására.

Fuzióra szólította fel az aradi Westinghouse társaságot, úgy gondolkozván, hogy az igazgatóság érezve az erős angozsmát, amelybe került, a veszett fejszének a nyelét megmentendő, kelletlen kénytelen belemegy az egybeolvadásba. Ezt a kényszerhelyzetet még súlyosbította az is, hogy az Autoforgalmi árutartozással is erősen odakötötte magát a Westinghousehoz. Körülbelül kétszáz-ezer koronával volt megterhelve az aradi gyárnál kocsikért és egyéb árukért és így az érdekltség már öt-százhuszezer koronára rugott. Érdekes körülmény, hogy a Westinghouse igazgatósága csak akkor jött annak tudatára, hogy ezért a horribilis anyagi támogatásért, melyet az Autoforgalmi nyújtott, milyen hálával fizetett ez. Kérem, hogy a Westinghouse francia érdekltségét képviselő igazgatói közül egyetlen egyet sem választottak be a maguk igazgatóságába, hanem a nyolcvanezer koronát jegyzett néhány ur dirigált, parancsolt és rendelkezett. Megjegyezzük, hogy a mi tudomásunk szerint az egész Autoforgalmi részvénytársaság alapításáról nem tudott Varjassy Lajos polgármester, nem tudtak továbbá a francia érdekltségét képviselő igazgatósági tagok sem, hanem néhány igazgatósági tag a többség háta mögött „insich” sáfárkodott a Westinghouse vagyonával és bevezett tények elé állította igazgató társait.

Mikor ebből parázs botrány készült, az Autoforgalmi urai ígéretet tettek, hogy rendezni fogják ezt a fűjő ügyet és tették ezt annál inkább, mert már akkor a fuzióra gondoltak.

A Westinghouse igazgatósága beletörődött a háta mögötti puszba és kénytelen volt megbarátkozni a fuzió gondolatával is. Hogy szánja az Autoforgalmi, mekkedzte a tárgyalásokat az egybeolvadást, illetőleg sőt az igazgatóság ki is mondotta, hogy elvileg hajlandó azt végrehajtani. Ekkor azonban az Autoforgalmi néhány hangadó igazgatója kerekedett felül. Néha a Westinghouse képviselte a majoritást, ezek erejesebb a fuzió ellen foglaltak állást.

Ez az eljárás a Westinghouse finanszírozó francia részvénytársaságot gondolkodóba ejtette. Két dologra lett figyelmes. Először is a fuzió létesítéséhez szükséges számításokból arról győződött meg, hogy a felejtöltött kétszázötvenezer koronás kölcsön nem lesz elég a Westinghouse-nak és a nyakába szakadó kölcsönnek. Másodszor az Autoforgalmi igazgatóságának eljárása visszatetséget szült náluk, mert lehetségesnek látszott előttük, hogy ezek a jövőben is a

Westinghouse igazgatóinak háta mögött intézik a maguk dolgát. Egyszóval a pénzüket veszélyeztetve látták és visszavonulásra adták ki a jelszót.

Daimlerék jelentkeznek.

Mikor az automobil gyártással foglalkozó vállalatok körében ezekről a dolgokról, de különösen a franciák visszavonulásáról értesültek, többen kezdtek érdeklődni a Westinghouse részvények iránt. Abban a hiszemben, hogy a franciák szabadulni akarnak és a magyarországi érdekltség felhagynak, élénk kereslet indult meg a francia kézben levő papírosok iránt. Különösen olyan cégek, melyek mögött tekintélyes budapesti pénzintézetek állnak, óhajtottak tárgyalásba lépni a vétel ügyében. Így a Benz r.-t., továbbá a Podwinetz és Heisler cég, a Bardi-Garázs részvénytársaság és a többi. A legkomolyabb reflektáns azonban a Wiener Bank Verein által finanszírozott Osztrák Daimler részvénytársaság magyarországi alapítása, a Magyar Daimler részvénytársaság, illetve a hatalmas bécsi pénzintézet volt, mely gyors tempóban akarta lebonyolítani a francia részvények megvételét.

A bevezető lépések megtörténte után az Osztrák Daimler, a Magyar Daimler, a Wiener Bank-Verein megbízottjai érintkezésbe léptek a francia érdekltséget képviselő Skipworth vezérigazgatóval és két héttel ezelőtt Aradra jöttek, hogy a gyárat és a könyveket megtekintésük. Néhány órai szemle után rövid tanácskozás folyt le a Központi Szálloda egyik szobájában és este már kész is volt az egyezés.

A Magyar Daimler a következő feltételek mellett vette meg a francia részvényeket:

1. Teljes névértékben átveszi Daimler a francia Westinghouse részvénytársaságtól a birtokában levő kétszáz-ezer korona értékű A sorozatú részvényeket.

2. Visszafizeti azt a kétszáz-ezer korona készpénz előleget, melyet a francia részvénytársaság az aradi Westinghouse-nak a kétszázötvenezer korona forgótőke-kölcsön előlege képpen nyújtott.

3. Kiegyenliti a francia Westinghouseval szemben a magyar részvénytársaságnak fennálló mintegy háromszázötvenezer korona árutartozását, melyet szállított kocsikért, anyagokért követel.

Ennek fejében a francia részvénytársaság a Magyar Daimlerre ruházta a birtokában levő, és a szabadalmakért kapott B sorozatú apport-részvényeket azon megegyezéssel, hogy a Magyar Daimler, illetve a Wiener Bank-Verein csak addig szándékozik ezeket a részvényeket kezében tartani, míg a magyar Westinghouse részvénytársaságban majoritásra szükségük lesz és később készpénzzel fizeti be.

A francia Westinghouse garanciát vállalt azért a százhuszezer koronáért, mely a magyar Westinghouse részvénytársaság mérlegében szerepel és amelyet ez a Magyar autoforgalmi részvénytársaságnál fizetett be a lejegyzett részvények fejében. A franciáknak ez a nobilis eljárására is bizonyítja, hogy az aradi alapítással milyen komoly erkölcsi célokat is követtek és most is minden áldozatot meghoznak az aradi gyár felvirágoztatása érdekében.

Forrásunk szerint a Magyar Daimler, mely a Budapesten létező garagok és kisebb vállalatok megvásárlásának gondolatával foglalkozik, az aradi Westinghouse-gyár alaptőkéjét rövid időn belül három millió koronára emeli.

Értesülésünk szerint az aradi Westinghouse igazgatóságban az által, hogy Daimler szerzte meg a többséget, változások lesznek. Az új fő részvényes határozott ígéretet tett arra nézve, hogy Aradvárosnak nemsokáiban alapszabályokban és szerződésben biztosított jogait respektálja kötelességszerűen, de minden törekvése az lesz, hogy a városnak legmesszebbmenő érdekeit és óhajait kielégítse.

Az igazgatóság székhelye továbbra is Arad marad, az igazgatóságban Varjassy Lajos polgármester továbbra is képviseli a várost.

Az igazgatóságban helyet kap a Wiener Bank-Verein képviselője. Több igazgatósági tag le fog mondani és ezek helyét valószínűleg aradi részvényesekkel töltik be.

A francia Westinghouse, a maga tekintélyének és hírnevének megfelelő utódott keresett az aradi részvénytársaságban. Ezt a Daimler részvénytársaságban megtalálta. Ez a körülmény annak a reménynek kifejezésére jogosít fel, hogy Arad a magyar automobil iparnak hatalmas emporiuma lesz. Az aradi gyár nagy arányú fejlődése azonban nemcsak a részvénytársaságnak, hanem magának a városnak is hasznára válik.

Miért kellett Daimleréknek az aradi gyár?

Budapesti forrásból érdekes módon okolkják meg azt, hogy miért akart mindenáron érdekeltiséget szerezni a Daimler-cég az aradi automobilgyárnál? Megirtuk mi is a nyáron, hogy a kereskedelmi kormány a magyar automobilgyáripár fellendítése érdekében határozatilag mondotta ki, hogy Budapesten és a vidéken csak akkor engedi meg az autotaxik használatát, ha az automobiloikat magyar gyárból szerzik meg az autotaxi-tulajdonosok. Magyarország eddig nagy piaca volt a Daimler-gyárnak, amelynek Anglián és Németországon kívül Ausztriában is vannak gyárai. A gyár előre látta, hogy a kereskedelmi miniszter határozata értelmében sokat fog veszteni Magyarországon, mert hiszen az autotaxi tulajdonosoknak külföldről nem szabad gépeket beszerezni. Ezért a bécsi Daimler cég feltétlenül szükségesnek tartotta, hogy Magyarországon is legyen gyára. Előbb Aszód mellett akart automobilgyárat építtetni, de később elállott ettől a szándéktól és alkudozni kezdett az aradi Westinghouse-gyár francia részvényeire. A fontisokból kitűnik, hogy sikerrel jártak az alkudozások; a Daimler cégnek így nem is kellett új gyárat építtetni és mégis tulajdonosa lett az egyetlen nagy magyar automobilgyárnak.

A Westinghouse r.-t. különben legközelebb rendkívüli közgyűlést tart, amelyen Varjassy Lajos, az igazgatóság ezidőszerinti elnöke beszámol a változásokról. Ekkor választják meg az új igazgatóságot is. A gyár vezetője egyébként továbbra is Dicker József a mostani vezérigazgató marad.

VIDÉK.

Hazafias ünnepély Világoson. Világos község közönsége e hó 15 én Szogyéni Bohus Antónia, a kiváló jótékonyaságu urasszony szobrának egy esztendő szoborleleplezési évfordulóján hazafias ünnepet rendez. Az ünnepély programja a következő: 1. Himnusz, éneklő a dalosok egyesülete Eicher Ottó karnagy vezetésével. 2. Alkalmi költemény, szavalja Fegyverneky Zoltán joghallgató. 3. Ünnepi dal, éneklő a dalosok egyesülete. 4. Ünnepi beszéd, elmondja Tefert Ferenc plébános. 5. Szózat, éneklő a dalosok egyesülete.

A pácskai elöljáróság fizetése. Ópéska község elöljárósága hivatalbeli fizetésének felemelését kérte a képviselő testülettől, miután most is, mint 100 év előtt, 120 korona évi fizetése van egy funkcionáriusnak. A képviselő testület a kérelmet elutasította azon indoklással, hogy ezek az állások inkább tiszteletbeliek és fizetésre nem szorulnak.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szombat: Kis szökevény, operett. Új bemutattással. (A. bérlet.)

* Kis szökevény. Új betanulással kerül szombaton este színpadra ez a kedves zenéjű angol operett, amelynek már számos sikerteljes estét köszönhet az aradi színház. A kis szökevény aradi premiérje arra az időre esik, amikor az operett zene terén az angolok uralkodtak egyedül. Ennek a korszaknak a legsikerültebb alkotása a Kis szökevény, amelynek kedves, fülbe-nászó zenéje, közvetlen és mulattató eszeleménye mély értéket ad ennek az operettnek. Hosszu pihentetés után eleveníti fel a színház ezt a darabot, amely különben a Zilahy-rezsin első éveiben került utóljára színpadra nálunk. A főszerepekben fellépnek Dióssy Nusi, Neogrady, Nógrady, Polgár Sándor, Ladiszlav, Vass, Huszár, Győző. Az operettben nagyon sok táncszám fordul elő, a komikusok pedig több aktuális strófát fognak énekelni. Az előadás hatását emeldi fogják az új és stilszerű díszletek.

* Az első őszi tárlat kedden nyílik meg Aradon, melyet Istvánffy Gyula ismert nevű festőművész rendez Weisz Leó szalonjában. Istvánffy tárlatát komoly sikerek előzték meg, melyekről a fővárosi lapok kimerítően írtak. 6951

* Szenzációs bűnügyi dráma az Apollóban. Megjelent a dán kinematográfiai-társulat legújabb és az utóbbi hónapok legszenzációsabb drámája: Aviatikus és az újságíró felesége címmel. A dán társulatról, melynek olyan kiváló tagjai vannak, mint Asta Nielsen, nagy eszméssel beszél az egész művelt emberiség és azt hisszük, hogyha előadásra kerül az Aviatikus és az újságíró felesége című többfelvonásos drámai kép, a társulat iránt megnyilvánult becsülés és elragadtatás megkétszereződik. Az aviatikus és az újságíró felesége című dráma a kinematográfia új, modern irányának első utótrője és éppen ezért kétszeresen fontos kulturális értékkel bír. A hatalmas dráma, melynek mesteri technikájú filmje 1500 méter hosszú, vasárnap, hétfőn és kedden kerül bemutatásra az aradi Apolló-színházban, mely egyedül szerzte meg a vidéki mozgószínházak közül a kinematográfia legújabb szenzációját. 177

* Repülőgép egy moderna drámában. (Az Apolló eseménye.) A kinematográfia elérte azt, amit a közvetlen színpadi színművészet még nem tudott keresztülvinni. A most megjelent „Aviatikus és az újságíró felesége” című háromfelvonásos modern bűnügyi drámában egy repülőgép is szerepel, melyen a dráma két címszereplője: az aviatikus és az újságíró felesége fel is száll a levegőbe. A huszadik század kultúreseményü mozgódrámáját vasárnap kezdi bemutatni az Apolló színház rendes helyárok mellett. 177

* A gyenge pillanat. (Egy anya kálváriája.) Kimeríthetetlen az emberi fantázia. Mikor valami nagy, megkapó látványban van részünk, azt hisszük, hogy annál tökéletesebbet, megkapóbbat már nem produkálhat emberi elme és akkor egyszerre ránk eszél valami még nagyobb, még megrázóbb, még drámaibb alkotás. Erre kell gondolnunk az Uránia színház legújabb nagy slágerjének láttára. Mikor a gyermekét életveszedelemben látó anya emberfeletti erővel tör ki zárt ketrecekből, nyaktörő utakon újabb halálos veszedelembé, egy lángokban égő házba rohan, akkor mélységes osodálattal adóznak a legfenségesebb érzésnek, az anyai szeretetnek. Urbán Gád darabjában Asta Nielsen abszolút tökéletes alakításában nyer perszifikációt az örök anya. Visszafojtott lélekzettel lessük, várjuk, aggódó szívvel kívánjuk, hogy siker kísérje tragikus útján. Mikor az összeesapó lángnyelvek közt gyermeke ágyához ér, keblére ölti a szöke fűtű gyermeket, boldogan ujjongunk. Aztán előre a szabadulás felé. Emberfeletti erővel, tiz körmével és rést a falon, hogy megmentse gyermekét. A gyermek megszabadul. A nézők szemébe örömkönyöplődzik,

aztán újból szorongás, lázas izgalom, mi lesz az anyával? Semmi, kitörődnek tovább a bukkott nővel Elpusztul, a tűz elpusztítja bűnös testét, kristály tiszta szívvel, a legragyogóbb anyai szívvel együtt. Nézzé meg mindezeket ezt a fenomenális képet az anyaság megható apotézisét. 175

* A színházlátogató közönség figyelmébe. A „Fehér Kereszt” kávéházban fővárosi módra színház után Buffet-színházi vacsora. Naponta elsőrangú cigányzene.

József királyi herceg vállalkozása.

— A magyar Clondyke. —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 13.

Nemrég az a hír járta be a sajtót, hogy Muraszerdahely jhatárában angol és amerikai tőkével nagyszabású aranyosó telepet létesítenek, amely a nemes fémeket a Mura iszapjából bányássza. Mint értesülünk, ez az érdekes vállalkozás csakugyan létrejött, csak hogy nem külföldi pénzen, hanem legnagyobb részt József királyi herceg támogatásával.

Évekkel ezelőtt Town Sisson clondykei aranyosó szemet vetett a Murára, de rövid kutatás után félbehagyta kísérleteit. 1905 ben ifju Sporzon Pál, a magyaróvári gazdasági akadémia tanára kapott engedelmet a kutatásra s arra az eredményre jutott, hogy a nagyüzemű aranyosás a Murán haszonnal járna, mert fővenye telistele van finom aranypikkellyel. Társult Holicska Imre temesvári mérnökkel, aki szaktekintély az aranykutatás terén s aki föltalált egy olyan készüléket, amelynek segítségével 75-80 rész arany nyerhető az iszap aranytartalmából.

Nem akarták a külföldi tőkét igénybe venni, ezért Budapestre jöttek s itt néhány hónappal ezelőtt meg is alakították azt a konzorciumot, amely az aranyosó telep finanszírozását magára vállalta. A konzorcium tagjai közé tartozik József királyi herceg is.

A nyáron már meg is érkeztek a szükséges gépek Muraszerdahelyre, köztük a kotrógép, amely olyan, mint akár a dunai mederkotró hajó. József királyi herceg humanitására vall az az intézkedése, hogy bár a konzorciumnak kizárólagos engedelmé van az aranyosásra, nem tiltja ettől a muramenti parasztokat, akik primitív eszközökkel már ósidők óta mosák a folyóból az aranyat és több száz család csakis ebből a bányászatból él.

A nagy befektetéssel tervezett aranyosótelep építéséhez már hozzáfogtak. A telep három kilométernyire van Muraszerdahelytől. Sok száz munkást fog alkalmazni jó fizetéssel az új vállalkozás. Az aranyosást a jövő tavasszal kezdik meg s a megnyitásra maga József királyi herceg is elutazik Muraszerdahelyre.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi szabadiskola. A következő sorokat kaptuk: Igentisztelt Szerkesztő ur! Az „Aradi Közlöny” mai számában kommuniké, az utcán pedig falragaszok jelentek meg olyan tartalommal, hogy az „Aradi Utörő Társaság” szabadiskolájának vasárnapi megnyitására csékélységgem tartja a megnyitó beszédet. Ez a jelentés téves, mert feltértek ugyan a megnyitó elmondására, azonban én — hivatkozva különös körülmények folytán előállott rendkívüli hivatalbeli elfoglaltságomra — a meghívást határozottan nem fogadtam el. A nevem tehát kétségtelven akaratom ellenére került a kommunikéba és a plakátokra, amit a tárgyilagos igazság kedvéért le kell szögeznem. Helyreigazító soraim közlését előre is köszönve, vagyok öszinte tisztelettel igaz hive: Dr. Szabó Frigyes.

hány nap múlva mégis hozta a hitelesítést. A bank erre háromezer koronát szavazott meg, amit Ettl föl is vett. A ravasz kölesönkérő, ugylát-szik, nagyon bizott, mert a pénzt nem is rej-tette el. Ezerhatszáz koronát bankban helye-zett el, a többi pénzen pedig értékpapírokat vásárolt. Mindezt megállapította a rendőrség, de megállapította azt is, hogy *Ettl a közjeg-yői hitelesítést is hamisította.* Az öreg csalót a rendőrség letartóztatta.

HIREK.

— Az időjárás. (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jóslat: Száraz idő várható, lassu hőemelkedéssel. — *Távirati prog-nózis:* Száraz, nyugaton enyhébb. — A hőmér-séklet Budapesten déli tizenkét órakor 12.8 Cel-sius fok.

— Károly Ferenc József főherceg esküvője. *Károly Ferenc József* főherceg esküvője *Zita* pármái hercegnővel tudvalevőleg e hó 21 én lesz. A király az esküvőre *Paar* gróf főhadse-géd kíséretében különvonaton megy Egderig, ahol már várni fogják az uralkodóház tagjai. Innen automobilon folytatja útját a király és kísérete a schwarzaui kastélyig. Az esküvő dél előtt 11 órakor fog lefolyni a kastély kápolná-jába, melybe csak körülbelül 100 ember fér be. A főlegény násznagy *Frigyes* Agost porosz király lesz. A szertartást a gratuláció követi, majd a diszebed 200 terítéssel. Az esküvő nap-jára a kastélyban külön posta, távirda és tele-fonállomást rendeznek be. Bécsből 80 autotaxit béreltek, melyek a vendégeket fogják az állo-másról a kastélyba szállítani. Az esküvő elő-estéjén a lakosság zeneszóval, a polgármester-rel élén a kastély elé vonul, hol a polgármes-ter fogja szerencsekívánataikat az ifju párnak tolmácsolni.

— A közös külügyminiszter gyászja. *Prágából* jelentik, hogy *Aerenthal* Lexa Alajos gróf kö-zös külügyminiszter anyja ma hajnalban a *Dexan* kastélyban meghalt.

— A pénzügyminiszter utazása. *Budapestről* jelentik: *Lukács* László pénzügyminiszter ma délután 6 óra 25 perckor *Fiuméba* utazott, ahonnan néhány napi tartózkodásra *Lovranába* ment.

— Egyetemi tanárok előléptetése. A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, a bu-depesti tudományegyetem hittudományi karán öt, a jog- és államtudományi karon tizenegy, az orvostudományi karon tizenegy, a bölcsé-szettudományi karon huszonöt nyilvános ren-des tanárt az ötödik fizetési osztályba nevezett ki. A kolozsvári egyetem jog- és államtudo-mányi karán hét, az orvostudományi karon hét, a bölcsészeti nyelv- és történettudományi karon nyolc, a matematikai és természettudományi karon hat nyilvános rendes tanárt, valamint husz műegyetemi tanárt szintén kinevezett a király az ötödik fizetési osztályba a törvény-szerű illetményekkel.

— *Glattfelder* püspök Aradon. A csanádi egyházmegye püspöke *Glattfelder* Gyula hiva-talosan bejelentett *Varjassy* Lajos polgármes-ternek, hogy október hó 21-én Aradra érkezik a *Mincriták* templomának felszentelésére. A polgármester holnap délután 4 órára harminc törvényhatósági bizottsági tagot meghívott ma-gához, hogy velük a főpásztor fogadtatásának programját megállapítsa. A püspök a város vendégeként érkezik.

Eljegyzés. *Salamon* Árpád ternoval keres-kező eljegyezte *Deutsch* Zsigmond borosjenői kereskező leányát *Giakét*. (Minden külön érte-mítés helyett.)

— Az „Arad és Vidéke“ mai számában tá-madást intézett lapunk ellen. A közlemény tar-talma miatt megindult a lovagias eljárás. Elhe-lyen nem is a támadó közlemény sérelmezett kifejezéseire akarunk reflektálni, hanem pusztán ténybeli tévedésére mutatunk rá. A közle-ményben utalás történt egy elhunyt uriasz-szonyra és annak tragikus elmúlását az Aradi Közlöny egy cikkével hozta kapcsolatba. A kö-zönség felvilágosítására szükségesnek tartjuk annak regisztrálását, hogy ez ügyben a sajtó-pör folyamatban van, de még ama cikk írója ellen beadott vádirat se hozza okozati össze-függésbe az urné halálát a lapunkban megje-lent s állítólag sértéseket tartalmazó cikkel.

— Mandátum és egyetem. Tudvalevő, hogy a harmadik egyetem, Szeged nagy áldozat-készsége ellenére se lesz az alföldi metropo-lis, hanem az új főiskolát Debrecen fogja megkapni. *Gerliczy* Ferenc báró, Szeged első kerületének követe megválasztása idején azt hangoztatta, mindent el fog követni, hogy a harmadik egyetem Szegedé legyen. Most, hogy ez a kérdés aktuálissá vált, egy újságíró kér-dést intézett *Gerliczy* báróhoz, aki a következő föltűnő nyilatkozatot tette:

— Én minden erőmmel azon leszek, hogy Szeged kapja meg az egyetemet. Eddig is ex-ponáltam magam az egyetem érdekében, min-denütt eljártam, mindenütt agitáltam és a jövőben is megteszek mindent, hogy Szeged kapja meg a harmadik főiskolát, amelyre vá-leményem szerint egyedül Szegednek van joga. Hogyha a kormány más városnak szánná az egyetemet *Latinovics* Pál is, én is, és még so-kan ebben az esetben levonnánk a konzekven-ciát és dolgoznánk a szegedi egyetem érdeké-ben akár a párt keretein kívül is. Ami pedig az én magatartásomat illeti, kijelentem, hogy én, ha nem Szeged kapná meg az egyete-met, lemondanék a mandátumomról.

— És a kegyelmes ur (Méltóságod apósa) nem jár közben a felségnél Szeged érdekében — kérdezte az újságíró, *Fejérváry* Géza bá-róra célozva.

— Nem, — felelte a báró — én nem ex-ponálja magát ilyen kérdésekben.

— Betiltott román népgyűlés. Vasárnap nép-gyűlést akart tartani a román nemzeti párt a temesmegyei *Csákova* községben. *Petkó* Zol-tán főszolgabíró azonban nem engedélyezte a népgyűlést és így azt nem fogják megtartani.

— Halálozás. Kis-solymosi *Simó* Ferenc földbirtokos, Szilágymegyének virilis jogon tör-vényhatósági tagja, szilágynagyfalusi ősi ud-varházában csütörtökön délután szívszélhűdés-ben meghalt. Temetése Szilágynagyfaluban lesz az unitárius egyház szertartása szerint. Özvegye és két fia: *Simó* Károly dr. aradi orvos és *Simó* Ferenc újságíró gyászolják.

— Affér az osztrák képviselőházban. *Bécs-ből* jelentik: Az osztrák képviselőház mai ülésén ismét botrány volt. *Malik* allddeutsch képvise-lő, továbbá *Martin* és *Bastian* német nemze-tiségi képviselők között szóváltás támadt, amelynek során *Malik* rákiáltott két képviselő-társára.

— Maga marha! Maga jezsuita! A megsértett képviselők magyarázatot kér-tek, mire *Malik* megnevezte segédeit. Az affért valószínűleg fegyveres elégtétellel intézik el.

— Egiptomi herceg Budapesten. *Akmed* *Faud* herceg ma reggel nagy számu kíséreté-vel Bécsből Budapestre érkezett és a Hungá-ria-szállóban szállt meg. A herceg kíséretében vannak *Ondy* Lionel és *Fago* tanárok. Bude-pestben egy napig marad az egiptomi herceg és valószínűleg még ma este folytatja útját *Belgrádon* keresztül hazájába.

— Tizennégy évi börtön egy funak. *Chica-góból* jelentik, hogy *Gersics* Béla tizenhatéves magyar fiut az ashlandi esküdtek gyilkosság miatt tizennégy évi börtönre ítélték. Ez a leg-enyhébb büntetés, amivel Wisconsin állam tör-vényei a szándékos emberölést sújtják.

— A kolera. A belügyminiszterium köz-egészségügyi osztálya a Budapesti Tudósító ut-ján a következőket jelenti: A komárommegyei *Izsán*, a baranyamegyei *Kölkeden* egy egy, a torontálmegyei *Nagybecskereken* három, *Ku-mán* és *Rezsőházán* egy-egy, *Szegeden* kettő és a krassószörénymegyei *Felsőlupkón* két ko-leragyanus megbetegedés fordult elő. — *Sze-gedről* jelentik: *Komlósi* János szegedi szo-bafestő neje tegnap este gyanus tünetek kö-zött megbetegedett; beszállították a kolera-barakkba, ahol állapota reggel válságosra for-dult. — *Dóczi* János világitási munkás szintén megbetegedett, de betegsége bélhurutnak lát-szik. *Faragó* Ödön főorvos a legszigorubb óvó-intézkedéseket tette meg. A torontáli vonato-kat, amelyekkel a kolera behurcolták, ellen-őrzik. A közegészségügyi bizottságot egybe-hívták. — *Rómából* jelentik: Az *Avanti* értesülése szerint *Velencében* tíz újabb ko-leraeset fordult elő, amelyek közül négy ha-lálosan végződött.

— Két gyermek katasztrófája. *Komáromból* jelentik: *Hahn* József, a komáromi Tölping-gyár portása tegnap estefelé horgászni ment a várerődítmény mögé, a Vág partjára. Vele ment tíz éves *Gizella* és nyolc éves *Mariska* leánya. A két kisleány egy ideig apjával maradt, aztán odább kószált, epret szedni. Közben egy, a par-ton kikötött tutajra léptek, a tutaj egyik laza fenyőszála megbillent, s a két kisleány a Vágba esett. Sikoltásukra odaszaladt az apa, utánuk ugrott a vízbe, de későn: a leánykák megfuladtak.

— Sikasztással vádolt zsoké. A fővárosi rendőrséghez ma reggel bekisérték *Dyk* József zsokét, aki tavaly december óta nincsen ál-lásban. Abból élt azóta, hogy kollégái segitet-tek és tipeket adtak neki. A rendőrségre azért került, mert *Néger* Gusztáv keszmet-utcai szabómester följelentést tett ellene, hogy há-romszáz koronát érő gyűrűjét elsikkasztotta és megszökött. *Dyk* Józsefet kihallgatása után el-bocsátották.

— *Katasztrófa* Amerikában. *Newyorkból* jelentik: Észak-Karolinából nagy földrengést jelentenek, amelynek borzalmait forgószél és szökőár okozta. Hatszáz ember elpusztult. A földrengés szerdán éjjel volt és *Ortiz* és *Guja-masz* városokat teljesen elpusztította. *Almo* vá-rosban a szökőár elsodorta a házakat, száraz-földre vetette a hajókat és sok száz embert a tengerbe vitt.

— Üstökös. Szerdán és csütörtökön este *Lipiken* látták az üstökös csillagot. Az égbol-tozat nyugati részén tündöklött s esti hat óra tizenöt perckor eltűnt, de esti hét óra tíz per-cor ismét megjelent, de ezuttal jóval lejjebb az égboltozat északi részén.

— Felmentett kömlves. Az aradi rendőrbi-róságnál panaszt emeltek *Horváth* József épi-tőmester ellen, akit azzal vádoltak, hogy na-gyobb épületeket épített, mint amelyekhez ké-pesítése révén joga volna. Az épületeket *Mi-hályi* Illés vállalta föl, aki viszont nagyobb építményekhez szükséges igazolvánnyal is ren-delkezik; ezért a panaszosok nemcsak *Horváth*-nak, hanem *Mihályinak* megbüntetését is ké-rik. *Szathmáry* Béla rendőrbíró ma fölmen-tette mindkettőjüket. Az ítélet szerint teljesen elég, ha *Mihályinak* van csak iparigazolványa a nagyobb házak építéséhez.

A fátyolos hölgy.

— Az Orient-szálló halottja. —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 13.

Egy héttel ezelőtt hírt adtunk arról a megíusult merényletről, amelyet Letenyéce egy Bauer Ilona nevű szombathelyi urileány akart elkövetni Farkas László dr. letenyécei járásbíró ellen. A leány, aki menyasszonya volt Fischer János letenyécei banktisztviselőnek, boszuját akarta kitölteni a járásbíróra, mert őt okolta, hogy vőlegénye szakított vele.

Előbb egy Gaspár Ferenc nevű szombathelyi iparossegédet akart fölbérelni a gyilkosságra, majd, a mikor ez nem vállalkozott rá, maga utazott Letenyéce. Ott Gaspár följelentésére már csendőrök várták és letartóztatták. A csendőrség értesítette az esetről Farkas dr. járásbíró, aki a csendőrkaszárnyába sietett, hogy jelen legyen a leány kiballgatásán. A mikor Bauer Ilona szembe került a járásbíróval, birtelen revolvért rántott s le akarta löni Farkas dr.-t. A fegyver szerencsére csüörtököt mondott. Kiderült, hogy a boldogtalan, idegbajos leány azért tört Farkas dr. életére, mert azt hitte, ő mondott róla rosszat a vőlegényének.

Bauer Ionát Letenyéről Szombathelyre kísérték s ott szabadon bocsátották. Már másnap revolvért vásárolt, de most már nem a járásbíró életét akarta kioltani, hanem Gaspár Ferenc iparossegédet, mert neki tulajdonította, hogy a letenyécei merénylet nem sikerült. A szombathelyi rendőrség most már megfigyeltette, de, úgy látszik, a felügyelet lanyha volt, mert Bauer Ilona a minap eltűnt a városból.

Öt nappal ezelőtt a budapesti Orient-szállóban agyonlőtte magát egy huszonöt évesnek látszó ismeretlen hölgy, aki Keresztessy Kornélia irónőnek mondotta magát s azt írta hátrahagyott levelében, hogy külföldről jött és nincs rokona. Már már úgy látszott, hogy mint föl nem ismert halottra az örök feledés borul, amikor ma délelőtt megjelent a rendőrkapitányságon Kiss Istvánné vasmegeyi földbirtokosnő a leányával. Elmondották, hogy a képes újságokból ráismertek az állítólagos Keresztessy Kornéliában rokonukra, Bauer Ilona huszonhat éves földbirtokosnőre. A főkapitányságon megmutatták nekik a leány bucsuzó sorait, amelynek írásából kétséget kizáróan megállapították személyazonosságát.

A szerencsétlen véget ért Bauer Ionát, aki vagyonos leány volt, s aki csakugyan figyelemreméltó verseket és novellákat szokott írni, már napokkal ezelőtt eltemették. Rokonai most exhumáltatják s holttestét elszállítatják Rempehollóra, ahol a birtoka volt, s ahol szülei nyugosznak a családi sírboltban.

TANÜGY.

(—) Iparos és kereskedőinas-iskola Pécskán. Az ópécskai állami iskolák gondnoksága részéről a mai napon tartott gyűlés tárgysorozatának legérdekesebb része volt a vallás és közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében felállítandó új iparos és kereskedő tanonc iskola. A gondnokság örömmel vette tárgyalás alá azt a rendeletet, s megszavazta az összes költségeket és az új iskola vezetésével Kovács László ópécskai elemi iskolai igazgatót, Krohn János és Várszegi József tanítókat megbízta. Egyben elhatározta, hogy hivassék fel a magyarpécskai iparos-iskola vezetésére az iparos-iskola vagyoni és berendezési álladékát fele részben Ópécska községnek, illetve az új iskolának

visszajuttatni, miután Magyar és Ópécska község együttessen tartották fenn ezt az iskolát eddig.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elítelt szökevény. Megirtuk, hogy Ujvárosi László, ki az aradi ügyészség fogházából szeptember hó 7 én megszökött, szökése után rabruháját Aradon a hidépítésnél dolgozó egyik munkásnak eladta. Szökéséért Ujvárosi fegyelmi büntetést kapott, azért pedig, hogy ruháját eladta, az ügyészség a királyi kincstár terhére elkövetett lopás büntetése miatt helyezte vád alá. A ma megtartott tárgyaláson Ujvárosi tagadásával szemben a vád nem tudta bebizonyítani, hogy Ujvárosi tényleg eladta a ruhát. Így el kellett fogadni a vádlottnak azt az állítását, hogy a rabruhát és kórházi köpenyt szökése után a Marosba hajította. Ujvárosit, kit a tárgyaláson Deutsch Izsó dr. védett, a törvényszék idegen ingó rongásáért s egy korábbi lopásáért összbüntetésképp 3 hónapi fogházra ítélte.

§ Kártérítési pör egy uszodajegy miatt. Érdekes perben hozott ma ítéletet az aradi kir. járásbíró. Kallós József aradi vegyész ügyvédje Schuster Ödön dr. utján pert indított a Neptun Marosfürdő Részvénytársaság ellen 11 korona erejéig. Kallós ugyanis tavasszal 11 koronáért uszodaidényjegyet váltott, miután azonban június végén egy tutaj ment neki az uszodának s azt szétrombolta, Kallós az idényjegyeket nem sok hasznát vehette. A társaság az uszodát a szezonban már nem építette fel s így Kallós 11 koronáját per utján követelte vissza. Kallós követelését Révay Kálmán kir. járásbíró jogosnak is találta s abból 6 koronát meg is ítélte azzal az indoklással, hogy az uszoda az idény feléig épségben állott s így az idényjegy árának is csak a felét kell a társaságnak visszatéríteni. Nincs kizárva, hogy miután egy bérlőnek sikerült az idényjegy árának felét visszahozni, a többi 300-400 idényegy tulajdonos is érvényesíteni fogja jogait.

§ Fölmentelt gyilkos. Győről jelentik: A győri esküdtszék tegnap tárgyalta Bors István pincér gyilkossági bűnpörét. Bors, mint annak idején megirtuk, agyonlőtte Vajda Jolánt, Vajda Sándor vendéglős leányát, akibe szerelmes volt. A szülők azonban nem látták szívesen az udvarlást és kiutasították a pincért, aki a Fehérhajó szállóba ment főpincérnek és mint ilyen követte el a gyilkosságot. A tanúk valamennyien azt vallották, hogy Bors nagyon szerette a meggyilkolt leányt, többször beszélt vele arról, hogy együtt mennek a halálba. Mikor a leányt agyonlőtte, magába is eresztett néhány golyót, de nem sebesült meg halálosan. Az esküdtek nem bűnösnek mondták ki Bors Istvánt a szándékos, de előre meg nem fontott szándékkal és öntudatlan állapotban elkövetett emberölés büntetésében. A törvényszék a verdikt alapján Bors Istvánt fölmentette s azonnal szabadlábra is helyezte.

§ Póruházi lótolvaj. Budás Áron nagyhalomgyi szolgálóegény ez év tavaszán Kelemen István gáji gazdához szegődött kocsisnak. Budás, mint notorius tolvaj nem kaphatott cselédkönyvet s így épen kapóra jött neki, hogy egy cselédkönyvet talált, melynek adatait saját személyére alkalmazva, a hamis könyv révén minden nehézség nélkül kaphatott állást. Alig volt azonban pár hete gazdájánál, ismét lopáson kapták rajta. Ezuttal Kelemennek egy 1200 koronát érő csikóját akarta éjjel elhajítani, azonban a csikó makrancoskodott s Budás nem tudta kivezetni az istállóból. A kocsislegény erre dühbe jött s a csikót egy vasvillával fejbe vágta. A nyertésre felbrediek a házbeliek s a tolvajt hamarosan lefűlélték. Az ügyészség lopás kísérlete és idegen ingó rongálása miatt helyezte vád alá Budást. A csikó ugyanis az erős ütés következtében kapott seb miatt 900 koronát veszített értékéből. A ma megtartott

tárgyaláson a vádlott beismerte a bűnösségét s így a törvényszék 1 évi börtönre ítélte őt.

§ Gondatlanságból — emberhalál. Pár héttel ezelőtt a békéscsabai Flume kávéház helyiségében Hipszky György szarvasi születésű pincér egy Browninggal játszva, agyonlőtte a szállodaigazgató unokaöccsét: Wiesner Emilt. A megrendítő tragédia általános részvétet keltett, de a számalom Hipszky György iránvában is megnyilvánult, mert a véletlenül okozott szerencsétlenséget ő is szíven viselte és sirva, szívéből gyászolva kísérte el áldozatát utolsó útjára.

A véletlenségből okozott emberölés ügyében a gyulai törvényszék most vont a felelőségre a pincért.

A vádirat ősmertetése után Hipszky György elmondta, hogy ő, amikor napi munkáját befejezte, az ugynevezett paraszt kávéházba ment, ahol a kis Wiesner Emil a kasszában ült. A kis fiu egy legyezőt véve a kezébe, hadonászni kezdett vele s odaszólt neki:

— Párbajozzunk!

Hipszky György erre zsebébe nyúlt, elővette browningját, amit még soha sem használt és szerkezetét sem ismerte jól, kivette a tölténykamrát a töltényekkel együtt, azután ráfogta a browningot Wiesner Emilre és elcsatantotta. A browning csövében azonban maradt egy töltény s így a fegyver elsült. A golyó a szerencsétlen kis fiu nyakába furdott s pár perc múlva meg is ölte. Vádlott sirva védekezett a bíróság előtt, de a tanúk vallomása, úgy látszik, beigazolta azt, miszerint a 26 éves Hipszky György igen nagyfokú gondatlanságot követett el akkor, amikor fegyverét Wiesner Emilre elsütötte, mert az összes enyhítő körülmények figyelembevételével Hipszky Györgyöt hat hónapi fogházra ítélték, aki a rá nézve súlyos ítélet ellen felebezést jelentett be.

A ravasz nőrokon.

— Letartóztatott szédelgő. —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 13.

Élt valamikor Budán egy öreg ur, egy kedves, jól szituált bácsi. Ettl Istvánnak hívták és a Városmajor-utca 8. számú kis villában lakott boldog egyetértésben családjával. Harmine esztendővel ezelőtt az öreg megbetegedett. Tifusz vette le a lábáról. Egy lázas éjszakán az öreg ur néhány pillanatra magára maradt, kiugrott ágyából és megszökött. Azóta nyoma veszett. Keresték, kutatták mindenfelé, de hiába, az öreg csak nem került elő. Felesége már megnyugodott szomorú özvegységébe, épen most folyt a holtánnyilváníti eljárás.

A napokban meglátogatta egy régi ismerőse, Záborszky István háztulajdonos. Elmondta az öreg asszonynak, hogy dolga akadt a telekkönyvi hivatalban. Itt megtudta azt, hogy Ettl János, akiről azt hitték, hogy eltűnt, él és háromezer koronát vett föl az egyik budai telkére. A dolog hihetetlennek látszott és Ettl né a rendőrségre sietett. Rendőrök rövidesen világosságot derítettek a titokzatosnak látszó ügyre. Megállapították, hogy a kölcsöntvevő nem azonos az eltűnt Ettl bácsival, hanem kertésze az Andrássy-ut 123-as számú villának. Megtudta, hogy névrokona eltűnt, kinyomozta, hogy az eltűntnek egy budai telke parlagon hever, fogta magát és kölcsönt vett föl rá. Beállított a Budai bank és telepítő részvénytársasághoz. Előadta, hogy a budai 8152. számú telekkönyvi betétben foglalt ingatlan az övé és szeretne arra hatezer korona kölcsönt fölvenni.

A bank meggyőződött arról, hogy a telek csakugyan Ettl József nevére van írva, Ettl Fazekas Oszkár dr. bankügyészhez utasították a formalitások elintézése végett. Az ügyvéd megírta a kölcsönkérvényt és a kötelezvényt, Ettlől pedig azt követelte, hogy aláírását közjegyzőileg igazolja. Ettl húzódott ettől, de né-

— Vasuti szerencsétlenség. *Ausszigból* jelentik: Ma reggel félhét órakor az ausszig-terpeli személyvonat összeütközött egy szembejövő géppel. Egy kalauz meghalt, harminc ember súlyosan megsebesült. — *Génuból* jelentik: A Secolo XIX. értesülése szerint Rió de Janeiro és Szao Paolo között két vonat összeütközött. Mind a két vonat teljesen elpusztult s alig maradt egy utas életben. Eddig nyolc halottat húztak ki a romok közül.

— A méhek rendőri védelemben. Ha egy dúsgazdag ember meghal időelőtt, az emberek csodálkozva csóválják a fejüket: hiszen ennek minden jónak része volt, hogyan pusztulhatott el ilyen hamar? E kérdésre rendszerint ez a felelet: ha a méhet egy pohár mézbe teszik, akkor elpusztul. *Mike Béla* aradi pénzügyőri szemlész a pénzügyminiszterhez küldött panaszában azt állította, hogy nemcsak egy pohárba, hanem egy hordó mézbe, vagy szirupba tett méh is elpusztul. Panaszában ugyanis elmondta, hogy az aradi cukorgyárosok, mézeskalásosok, s általában a cukorneműekkel foglalkozó aradiak a gyártáshoz használt szirupot fedetlenül tartják az udvarban, ez pedig roppant nagy kárára van a méhtenyésztésnek. A pénzügyőri szemlész szerint ugyanis a méhek tömegesen keresik föl ezeket az udvarokat és oltelik a fedetlenül hagyott szirupos edényeket. A pénzügyminiszter leküldte a panaszt az aradi rendőrséghez s egyben ama véleményének adott kifejezést, hogy *Mike Béla* észrevétele komoly figyelmet érdemlő. Ez alapon a rendőrség ma külön utasításban hívta fel a cukorgyárosokat, mézeskalásosokat stb., hogy a gyártáshoz szükséges édességeket vagy teljesen hozzáférhetetlen helyen tartásuk, vagy pedig az edényeket olyan fődökkel, dróthálókkal lássák el, hogy a méhek hozzá ne férhessenek.

— Egy lippai kereskedő csődje. A temesvári kir. törvényszék *Steiner S.* mu lippai kereskedő ellen hitelezői kérelmére elrendelte a csődöt. Csődbiztos *Menczer Rezső dr.* temesvári kir. törvényszéki bír. tömeggondnok *Steiner János dr.* lippai ügyvéd, helyettese ifj. *Bottlik Dezső dr.* Bejelentési határidő november 5., a felszámolási tárgyalás határnapja november 20. A csődválasztmány november 22-én alakul meg.

— Öngyilkosság automobilon. *Nagyváradról* jelentik: Ma hajnalban a színháznál egy fiatalember beleült egy autotaxiba, hogy a vasuti állomáshoz vitesse magát. Utközben fobelőtte magát és nyomban meghalt. Egy levelet találtak nála, a melyben megírja, hogy *ő Berényi János* zilahi ügyvédje volt s hogy a boldogan szereltem, a gyógyíthatatlan betegség és gyötrő anyagi gond miatt válik meg az élettől.

— Egy aviatikus szerencsétlensége. *Rennestől* jelentik: Lebel aviatikus ma reggel felszállt, hogy Montconnetbe menjen. Rennestől tizenöt kilométernyire repülőgépének motora elromlott és a gép építője, aki eddig Lebelrel együtt jött, kijavította a hibát, aztán kijelentette, hogy nem kíséri tovább Lebelt. Erre Lebel egyedül folytatta útját, de Rennestől három kilométernyire beleütközött egy táviróoszlopba és lezuhant. Az aviatikus állapota reménytelen.

— Eredménytelen pályázat. — segédjegyzői állásra. Magyarországon már nem is csodálkoznak azon, ha egy napidíjas címzetes segédfogalmazó jelölti állásra és hasonló apró-cs apró hivatalokra tucatjával, sőt százával akadnak a pályázók. Minden nyugdíjképes és valamilyen jövővel kecsegtető állami, közigazgatási, törvényhatósági állás iránt ez az érdeklődés nyilatkozik meg. Epen ezért csodálatos és említésre méltó az aradszentmártoni segédjegyzői állásra hirdetett pályázat sorsa. Egyetlen egy pályázó sem akadt, aki évi 1000 koronáért aradszentmártoni segédjegyző akarna lenni. A község most kénytelen új pályázatot hirdetni.

— Megvont tápporárusítási engedély. A földmivelési és belügyminiszter a múlt évben megadta a forgalomba hozatali engedélyt *Nifergall János* és *Vitális Arpad* dunaföldvári lakosok Vitális féle sertéstápporára. Miután azonban a miniszter időközben arról értesült, hogy a port, mint sertésvész elleni szert árusítják, megvonta az engedélyt nevezettektől és felhívta Arad megye törvényhatóságát is, hogy járjon el a táppor ezután forgalomba hozói ellen.

— Életmentő véletlen. A krassószörénymegyei Zsidovin állomáson két vonat összeütközött és ez alkalommal három ember súlyosan megsérült. Amint fehértemplomi levelezőnk írja, érdekes véletlen történt e vasuti szerencsétlenség alkalmával. Ugyanis a füzési állomásra érkezett birtokáról *Bottlik Dezső dr.* földbirtokos, királyi közjegyző, fehértemplomi lakos is. Az öreg ur ott reggel a sötétben, táskájával a kezében, karesta a vonatnak másodosztályú fülkáját. A sötétben nem talált rá. A vonat már indulófélben volt, beszállt tehát a mellette lévő harmadosztályú kocsiba és ott egészen kedélyesen és nyugodtan helyet foglalt a harmadosztályú utasok között! A kalauz, ki ösmeri *Bottlikot*, megijedve sietett hozzá és kérve-kérte, hogy csak szálljon át a másodosztályú fülkébe. De *Bottlik*, a maga uri egyszerűségében és demokratikus gondolkodásában kijelentette, hogy ő egészen jól érzi magát itt is és a következő állomásig elülhet a harmadosztályban. És ez mentette meg az életét. A következő állomáson a másik vonatnak mozdonya darabokra tört és zúzta azt a fülkét, amelybe a kalauz *Bottlikot* oly nagyon beinvitalta.

— A „Ló kérelme” — és a miniszterium. Nagy érdeklődést keltett a múlt év végén az az okos, ügyesen megszerkesztett kis nyomtatvány, amelyben az Aradi Állatvédő Egylet a „Ló kérelme” címen a lóval emberséges bánásmódra inti a gazdát. A „Ló kérelme”: Arad megyében a közigazgatási hatóságok és a tanfelügyelőség útján el is terjesztették. Az aradi állatvédő-egylet aztán a földmivelési miniszterhez intézett beadványban azt kérte, hogy a miniszterium országszerte terjessze a „Ló kérelmet”. A földmivelési miniszter az Országos Állatvédő Egylet véleményét kérte ki, amely nem volt kedvező. Az Állatvédő Egylet ugyanis arra hivatkozott, hogy a „Ló kérelme” a newyorki állatvédő egylet hasonló iratának alapján készült és ők ennél praktikusabb felszólítást terveznek, olyat, amely valamilyen háziállatot gazdáik jóindulataiba ajánlja. Nincs tehát szükség a Ló kérelmének miniszteri támogatására, annál is kevésbé, mert a Vivisekció elleni szövetség már 100000 példányban kinyomatta és szétszórtta és a napilapok is közölték a szövegét. — Az állatvédők ilyen véleménye következtében most a miniszter — miért, miért nem — felvilágosító jelentést kér Arad megyétől ez ügyben folytatott eljárásáról.

— Modern háziasszonyok a fáradság és nagymosást házon kívül végezik. Erre a célra legjobban ajánljuk a *Bocskai téren*, az új zsidóiskola mellett levő *Triebné* féle gőzmosodát, a mely fővárosi módra a fehérnemű tisztítását, 20 kg felüli súlyban, csekély súlyszerinti díjazás mellett eszközözi. A mosóné teljesen mellőzhető. Olcsóbb a házimosásnál. A fehérnemű sokkal tisztább és a bevasalása esetleg otthon házilág is végezhető. — Ugyanott *gallerok*, *kézeltők*, *ingek* stb. hófehérre és tükörfényesre való tisztítását, mint különlegességet eszközlik. Egy kis próbarendelés megalapozással fog szolgálni. 4798

— Üzleti könyvek nagy raktára *Kerpel Izsónál*. 4871

— Perzsaszőnyeg raktáram *Weitzer János* utcában, leányiskola épületében — a főpostával szemben — megnyitottam. Tisztelettel: *Schwarz Zsigmond*. 4867

— Kitűnő vétel. 10 koronáért erős őszi cipőt, *Chevreau* vagy box 18 koronáért *Chevreau* vagy box amerikai formájú női és férfi cipőt, barna és fekete színben. 17 koronáért *Chevreau* box, laok és vadászcipőt elsőrendű munka és anyagból; lehet kapni *Moikovits* cipőgyár r. t. fiókraktárában, Szabadság-tér 18. szám. Telefon 218.

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére — házilág — a likőraroma 1 üveg 60 fillér *Vojtek* és *Weisznál*. 4510

TARKASÁGOK.

(A szórakozott főnök.) Egy aradi irodában a főnök a következő levelet írta:

„F. hó 26 iki sorait csak a napokban hazatérő főnök ur fogja érdemlősen elintézni.”

És a főnök a levelet sajátkezűleg aláírta...

(Indóház helyett — korcsmába.) Egy ittas atyafi konfliktus hozat, hogy a vasuti állomáshoz jusson.

— Hová tetszik? — kérdi a bérkocsis.

— Vigye el a Kánya! — mekeg a részeg atyafi, akinek az imént valami összetűzése volt az ellenfelét még most is szidalmazta.

— Hová, kérem? kérdi újból a kocsis.

— Vigye el a Kánya! — pöfékel jókedvűen. A bérkocsis aztán elvitte a Kányába, az indóház helyett...

(Felvilágosítás.) Vidéki atyafi kérdezi a városi urat:

— Kérem szépen, merre van a Gyöngytyuk-utca?

— Arra, atyafi, ahol az előbb tűz volt. — válaszolja a kérdező.

A vidéki atyafi megköszöni a felvilágosítást. Majd a mellette elhaladó másik városi urtól kérdezi meg:

— Hol volt tűz, kérem, az előbb?

— A Gyöngytyuk-utcában...

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

T. O. B. (Gondolataim.) Hangulatos, kedves versek és valamelyik vidéki szépirodalmi lap szívesen kiadná. Nekünk oly kevés terünk van versek számára, hogy csak nagyon kiválókat közölhetünk.

Vidéki levelezőinket felkérjük, szíveskedjenek a községükben található mindennemű állami hivatalok, községi előjáróság, körjegyzőség, tanítók, lelkészek, postakezelők stb. hivatalnokainak névsorát, valamint az ottani pénzügyintézetek, egyesületek, kaszinók, szövetkezetek, iparvállalatok tisztikarát a kiadóhivatallal mielőbb közölni. — Ugyanintén tisztelettel kérjük mindazokat, akik helyben a naptárra vonatkozólag a pótlás végett megküldött ívet eddig be nem küldötték, szíveskedjenek azt a naptárnak idejekorán való elkészítése érdekében sürgősen hozzánk juttatni.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

6913.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi piac árairól ezt a hivatalos jelentést kaptuk: 1 drb saláta 1-3 fill., 1 drb kalarabé 2-24 fill. 1 drb kelkáposzta 2-10 fill., Tök 1 drb 6-30 fillér. Zöldbab 1 rakás 12-20 fill. 1 kötés retek 4-6 fill., uborka 100 drb. 240-260 fill., zöldpaprika 3-5 darab 4 fill.

1 rakás sponót 10—16 fillér, 1 rakás sóska 16—20 fillér, 1 kiló paradicsom 6—8 fillér, 1 kiló burgonya uj 6—8 fill., 1 drb. káposzta 6—24 fill., 1 kötés vörshagyma 6—10 fill., 1 kötés foghagyma uj 8—10 fill., 1 kötés zöldség 8—24 fill., 1 drb zeller uj 2—10 fill., 5—6 drb. tojás 40 fill., 1 liter tej 18—26 fill., 1 csomó tehénturó 8—14 fill., 1 liter tejfel 1.20—1.40 fill., 1 kiló vaj 260—300 fill., 1 drb rántanivaló csirke 70—100 fill., 1 drb csirke sütni 160—200 fill., 1 drb tyuk 160—200 fill., kappan 1 drb 200—250 1 drb sovány liba 300—350 fill., 1 drb kövér liba 700—1000 fill., 1 drb sovány kacsa 200—240 fill., 1 drb kövér kacsa 400—500 fill., 1 drb pulyka 300—400 1 darab karfiol 30—50 fillér, 1 kiló fehér kenyér 30 fillér, 1 kiló barna kenyér 26 fillér, 1 kiló marha hus 160 fill., 1 kiló leves hus 168 fill., 1 kiló marha hus pecsenye 184 fill., 1 kiló borju hus 240 fill., 1 kiló borju szelet 240 fill., 1 kiló sertés hus 192 fill., 1 kiló karaj 216 fill., 1 kiló zsir 184 fill., 1 kiló szalonna 180—240 fill., 1 kiló juhhus 128—136 fill., 1 kiló bányahus 160—180 fillér.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny módosítottjától. —

Arad, október 13.

A kedvező időjárás jó hatással van az őszi vetések fejlődésére.

A gabonaszünet irányzata kielégítő mezőgazdasági állapotra laoyha.

Elkelet a mai piacon:

800 mm. buza	11.50—11.70
300 mm. uj tengeri	7.40—8.00
6 tengeri	9.—

Névleges jegyzés:

— mm. roza	9.30—9.40
— mm. árpa	8.40—50
— mm. zab	8.80—90

Az árak ötven kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Budapest, október 13.

Készáru.

Kínalat, vételkérő gyenge, 15 ezer mm. 15 fillérrel olcsóbb.

az árak 50 kilónként számítva:

Határ idő.

	Dél	2 óra	zárlat
Buza 1911. októberre	2.05—	2.06	12.09—12.10
Buza 1912. áprilist	12.19—12.20	12.23—12.24	
Rozs 1911. októberre	10.33—10.34	10.34—10.35	
Rozs 1912. áprilist	10.58—10.59	10.62—10.63	
Tengeri 1912. májusi	8.68—8.69	8.72—8.73	
Zab 1911. októberre	9.42—9.43	9.41—9.42	
Zab 1912. áprilist	9.69—9.70	9.69—9.70	

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés)

— Október 13. —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	111 —
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	1085
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	79.—
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	90 60

Horvát-szlavon földteherm. kötvény	92 50
Magyar nyereséjsorsjegy kölcsön	216 —
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	156
Osztrák járadék papírban	91 40
Osztrák járadék ezüstbe	94 75
Osztrák járadék aranyban	114 75
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	91.50
1880. évi osztrák államsorsjegy	157. —
Osztrák-magyar bankrészvény	19 75
Magyar hitelbank-részvény	837.50
Osztrák hitelintézeti részvény	840.—
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	731.50
10 frankos arany (Napoleonkor)	19 18
Kémet híradelmi márka	117 77 ¹ / ₂
London vista	241 52 ¹ / ₂
Páris vista	95 90
20 márkás arany	28 54

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. október 13.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	11.50	11.25
77	11.25	11.30
78	11.30	11.40
79	11.40	11.50

Buza (Temesvári keresk. árú):

75 kilogrammos	11.15	11.20
Rozs	9.45	9.50
Árpa	8.55	8.65
Zab	8.60	8.70
Tengeri	8.75	8.80

Kőbányai sertéspiac.

Okt. 13

Október 11. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon feletti súlyban) 157—158 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 163—165 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 170—174 fillérig.

Sertéslétszám: 1911. évi október hó 10. napján volt készlet 29794 drb. — 1911. október hó 11-én felhajtott 510 drb. — 1911. október 11-én elszállított 230 drb. — 1911. okt. 12. napjára maradt készletben 30073 drb.

A hizott sertésszület irányzata: szilárd.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombaton, 1911. október hó 14-én

A) bérlet A) bérlet

Uj betarullással:

A ki: szökevény.

Operette 3 felvonásban. Írták: Selmer Hicks és Harry Nichols. Zenéjét szerzeték: Monckson Lickner és Caryl Ivan

SZEMÉLYEK:

Lord Coodl	Kulcsár L	Gay Vnifried Dósy Nu-i
Lady Coo l	Benkóné	Barelay Hu-zar K
Stanley	Vass Jenő	Paloni, Cseh Ferenc.

Kezdeté este 1/8 órakor.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téren új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi minipodja.

Ma szombaton, 1911. október 14-én:

1. Franciaországi képek. Természetutáni felvétel. — 2. Nerwille. Szenzációs dráma — 3. Ninette kőrője. Nevetető. — 4. Egy izzó fogház. Hatásos dráma. — 5. Grandy haldoklik. Humoros. — 6. Elveszve a rengetegben. Szenzációs sláger kép. 500 méteres kép. — 7. Tontolini csapdában. Kacagató.

Előadások délután fél 6 órától.

Helyárak: Pánszék ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-6 hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Műsort ingyen kapni a jegyszédőknél.

URANIA

szépségkép színház.

(Ezred Elmény-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szombaton 1911. október 14

1. Egy borzasztó éjszaka. Humoros. — 2. A borbély be-szujja. Humoros. — 3. A gyenge pillanat. Egy anya kál-váriája. Irta: Urban Gád. Főszerepben: Asta Nielsen.

Előadások d. z. fél 6 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A szígyek követnek a neoztőren kalap nélkül megjelenés.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadása bármikor be lehet menni.

NYILTTÉR.*

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a nagydíjű közönséget és igen tisztelt rendelőimet, hogy leéggett műhelyemet hétfőn, a hó 16-án ismét üzembe helyezem. További szives pártfogásukat kérve vagyok tisztelettel

Kun József,

ékszerész máv. órás Arad.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy az őszi újdonságok, a legelegánsabb utcai és estélyi cipőkben már megérkeztek. Kobrak-cipők minden formában és kivitelben.

Lányi Marcell,

1659

cipő-különlegességi raktára Arad, Atzél Péter utca 1. sz.

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz. (Márvitsa kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legelőcsőbb árért.

Csillárok,

Villamos felszerelések legelőcsőbbben

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az utcán)

Beton

csatornacsövek

fedőlemezek, mész, cement, fedőcserép, vakolat kőpor és gipsz kapható

Vas és Társánál

Arad, Boros Béni-ér 6. szám.

INGYENII

adok gumi-sarkot a nálam vásárolt női cipőkre.

Okt. 31-ig mélyen le-szállított árak.

Üzletemet nov. 1-én ugyan e házba áthelyezem és azt megnagyobbítva a legfinomabb

női, férfi és gyermek-cipőkkel,

valamint a legfinomabb kalapokkal és

uri divatcikkekkel felszerelve Aradon még nem létezett

olcsó árakban árusítom. Olcsóságomról tessék meggyőződni. 4011

Iványi Menyhért cipő raktára ARAD, Forray-utca (Gr. Hunyady palota.)

Alkalmi vételek

és eladások

ékszer-tárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra- és ékszer-raktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész

Reitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogrudulák

arany és ezüstművek, gyémánt és drágakő tárgyak a legmagasabb árban megvételre vagy más tárgyra átcsereleltetnek TELEFON 438. TELEFON 438.

Uj üzlet!
György
Menyhért
és Társa

női felöltők
áruháza

Aradon,
Andrássy-tér 8.
(Minorita-templom fő-
bejáratával szemben)

Szigoruan szabott árak!
Telefon 855. sz.

Ha olcsón
akar vásárolni
ugy keresse fel
okvetlen mielőbb
Schwartzberger Manó
női felöltő áruházát
ARAD, Vörösmarty-utca 3. alatt,
hol legujabb divatu
női és gyermek
felöltők és szőrmeárúk
óriási választék-
ban feltűnő olcsó
árban kaphatók

Husserl Manó
Arad, Szt. Pál-utca 11. sz.
Telefon 348. szám.
Csatornázás és vízvezeték
szerelő bádógos. Készítmo-
dern bútor veretet. Fém-
csiszolás, galvanizálás.
(Nikkelezés, vörös és sár-
ga rezezés, horgonyozás,
ónozás, aranyozás, ezüs-
tözés.) 3341
Galvanoplasztikai munkák.

Fajparadicsomot
legfinomabb
csemegeszőlőt
ajánl
Hámory gazdaság
Arad, Deák Ferenc-u. 3.

Építetők figyelmébe!
Csobán Tivadar
építészeti irodája.
Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.
Van szerencsém értesíteni az
építetők közönséget, hogy az épí-
tészeti téren mindennemű mun-
kátokat, ugymint:
tervezéseket, új építkezést,
régii épületek átalakítását
egy helyben, mint vidéken a leg-
jutányosabb árban készik.
Tisztelettel:
Csobán Tivadar,
építész.

1326/1911. szám.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Zimándköz község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező községi nagyvendéglő, 1911. évi október hó 17-én Zimándköz Község-házánál, 1912. évi január hó 1-től, 1914. évi december hó 31-ig terjedő három év tartamára a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatni fog.

Feltételek:

1. Árverelni szándékozók kötelesek az 1200 koronában megállapított évi haszonbérnek mint kikiáltási árnak 25%-át az árverés megkezdése előtt az előljáróság kezéhez készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban letenni. Ezen óvadék az árverés képviselőtestületi jóváhagyásától számított 30 nap alatt az egy évi haszonbér összegére kiegészítendő, mely óvadék az utolsó évi haszonbérbe fog betudatni.
2. A bor és hús fogyasztási adóra nézve bérbevevő külön vagy megegyezni, vagy tételenként adózni köteles.
3. A haszonbér negyedévi előleges részletekben fizetendő.
4. Az épületek jókarban tartásáról bérbevevő köteles gondoskodni.

Az egyéb feltételek a hivatalos órák alatt a fakerti körjegyzői hivatalban tudhatók meg, esetleg kívánatra írásban is közöltetnek.

Községi előljáróság.

Zimándköz, 1911. szeptember hó 22-én

Bernáth Ferencz,
közigazgató.

Tyükszemétől mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

Szab és kézizzadás azonnal és teljesen elmúlik ha az izzadó részeket „Peppol”-val ecseteljük. A mirigyeket kiszárítja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. -- Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenelsav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Legjobb fekete Hajfestő a „NELOGEN”-Egy pár perc alatt bármely hajat vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára **2 korona.**

Kitűnő amerikai gummi a „NITER” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél: győgyesvárosban ARAD, Andrássy-tér 22. sz. a megtekintéshez

Hajós Arpád

767—1911. g. sz.

Árlejtési hirdetmény

Arad sz. kir. város gazdasági széké az 1912. évben szükséges ár-
vaházi tej szállítás iránt folyó év
október hó 23-án d. e. 10 órakor
árlejtést tart.

Kiküldési-ár: 22 fillér literen-
ként.

Bánatpénzül leteendő 100 koro-
na készpénzben, vagy elfogadható
értékpapírokban.

Az árlejtésen részt venni csak
írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
nyújtandók be, s csak akkor vétet-
nek figyelembe, ha azokhoz a bá-
nompénz mellékelve van, s ha az
ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árlejtési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árlejtési feltételek a gaz-
dasági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1911. évi október hó 9-én
tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Virág Kálmán

építőmester

Elvállalja magán- és bérházak,
valamint nyaralók stilszerű ter-
vezését, művezetését, felépí-
tését és leszámolását. Ugy-
szintén gazdasági épületek,
silos és mindennemű beton és
vasbeton munkák szakszerű
elkészítését iroda és gyár-
telep: ::::

3891

ARAD,**Erzsébet-körut 59. sz**

Telefon szám 65.

25 év óta fennálló

vegyeskereskedés

korlátlan italméresi jog és
trafikjoggal, nagyközségben,
konkurencia nélkül biztos
megélhetés, házzal együtt
előnyös feltételekkel

Átadó.

**Bővebbet Nagy Far-
kas cégnél Aradon 4742**

Költözők figyelmébe!

villamos világítási berendezéseket

csillárokkal

együtt kedvező szerelési feltételek
szállított szerelésekkel

KOCH DANIEL

Élelmiszeripari és telefonberendezési vállalat

Arad, Deák Ferencz u. 42.

Csődtömegeladási hirdetmény.

Alulírott csődtömeggondnok ezenel közhirre teszem, hogy
vb. Frank L. András csődtömegéhez 24521 kor. 50 fill. becs
értékben pótlólag leltározott, nyilvános zálogházban 17200 ko-
ronára elzálogosítva volt és csekély kivétellel teljes végekből
álló vászon, szövet- és selyemárak ajánlati árverésen eladatnak.

Felhívom a venni szándékozókot, hogy a fenti becsérték-
nek megfelelő 10%-nyi bánatpénzzel elátott, zárt írásbeli aján-
lataikat 1911. évi október hó 28 ik napjának déli 12 órájáig nálam
adják be.

Az ingók és a leltár közbenjöttöm mellett bármikor meg-
tekinthetők.

Vevő köteles a vételárat és a vételár után III. fokú
bélyegilletéket 24 óra alatt kezemhez lefizetni és a megvett
ingókat ugyanezen idő alatt átvenni és elszállítani.

A választmány a beérkezett ajánlatok felett 1911. évi októ-
ber hó 28. napján délután 3 órakor Aradon, Dr. Mittler Izidor
aradi ügyvéd irodájában tartandó ülésen fog határozni olykép,
hogy előbb szóbeli árverést tart s azután az írásbeli ajánla-
latokat bontja fel, fenntartván magának a jogot az ajánlatok
közzül bármelyiket elfogadni, valamenyit visszautasítani és
esetleg az ingóságokat más módon értékesíteni.

Ha a vevő a fenti árverési feltételeknek eleget nem tenne
és különösen, ha a kikötött határidőben a vételárat kifizetni,
vagy az árukat átvenni és elszállítani elmulasztaná, úgy a
bánatpénz-ek elvesztésén felül a megvett áruk a vevő kárára
és veszélyére fognak értékesíteni.

Sem a tömeggondnok, sem a választmány nem vállal
szavatosságot az eladásra hirdetett áruk minősége, mennyisége
és ugyanazonosságáért.

Kelt Aradon, 1911. október hó 12. napján.

Dr. Rosenberg Miksa

ügyvéd,

mint vb. Frank L. András csődtömeggondoka
Arad, Andrassy-tér 24—25.

4974

764—911. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széké az 1912. évben szükséges
árvaházi kenyér szállítás iránt f.
év okt. hó 23-án d. e. 10 órakor
árlejtést tart.

Kiküldési ár, kenyér kgm. 32
fillér, és 6 drb. péksütemény 20
fillér.

Bánatpénzül leteendő 100 korona
készpénzben, vagy elfogadható ér-
tékpapírokban.

Az árlejtésen részt venni csak
írásbeli ajánlatokkal lehet

Az írásbeli ajánlatok lezártan
nyújtandók be, csak akkor vétet-
nek figyelembe, ha azokhoz a
bánompénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árlejtési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1911. évi október hó 9-én
tartott üléséből.

A gazdasági szék

Andrassy-tér 8. számú

házban egy

üzlethelyiség

— különösen dohánytözsédnek al-
kalmos — folyó évi november
hó 1-ére

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-
hivatalában, József főherceg-ut 22.

LEGUJABB ÉS LEGFINOMABB COSTÜMKELMÉK MEGÉRKEZTEK!

140—150 cm. szélességben.

Az idény legnagyobb újdonsága **Doubl-kelmék**, amelyek kiraka-
tainkban már megtekinthetők. — A n. é. közönség szives figyelmét
felhívjuk, hogy külön osztályt létesítünk **fekete és tegethóf**
kelmékből, ezek közt különös gondot fordítottunk azon **tegethóf**
kelmékre, amelyek a felsőbb leányiskola és polgári iskola növen-
dékeinek valók. Ezen kelméket rendkívül olcsó árért árusítjuk,
feltétlen jó minőség szinta-tó és semmit sem gyürődnek. Ezen kel-
mék nevei: **120 cm. széles méterenként: Tisza K 2-60,**
Abbazia K 3.—, Julia K 3 60. 140 cm. széles: Fiume K 5.

1861

ROSENBLÜH H. ÉS TSA.

Ha az érdeklődésed nem elég, küldd el a hirdetésed árát a kiadóhoz, és a legközelebbi kiadásban megkapod.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 15. utca 11. sz. Kiadóhivatali telefon: 487. sz. Szerkesztőség: 487. sz.

Apró hirdetések felvételére a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útvályaiban kétféleképpen — a levélben vagy a postai úton — vagy levélbélyegekben. Teljesítményül a hirdetés száma mindenkor kétféleképpen megjelölendő, (a jelölt levélkelet kivételével) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, az esetekben, választékosan megjelölendő. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint mértékű. Minden sor 4 fillér, vasárnaponként 6 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vasárnaponkénti hirdetés díját a kiadóhivatalban megjelölendő. Az apró hirdetések díja mindenkor kétféleképpen megjelölendő. A hirdetés a kiadóhivatalban megjelölendő. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELTÉK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettség semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elismertjük el nem vissz. a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

„Divinia”

Ismert helyen levele van.

Noémi.

A kívánt helyre levél ment Példánstól.

Elragadtatással

beszélnek mindenütt a „Molly” kézfinomító kitűnő hatásáról. Egy üveg ára 1 korona. Hanzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

Független,

30 éves, kellemes modoru uri ember keresi egy szépnek mondott uri nőnek őszinte, érdeklődő, állandó ismeretséget. Leveleket „Gyöngéd” jeligére a kiadóhivatalba kérek. 5183

Ha hull a haja,

használjon magyar haj-perolint, Vojtek és Weiszól. III-3329

Szőke, barna.

vagy fekete hajfestékek, természetes élethű színekben. Hanzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

Szép asszonynak

titkárja lenne elegáns, uri fiu. Választ a kiadóhivatalba kér, a lapban jelezve, „Érdek nélkül” jeligére. 5184

Számtalan kiállítási érem

bizonyítja, hogy legártalmatlanabb a legfinomabb a Margit-puder 1-20. Földes K. Arad. IV-4731

Uri

gyerek, uri asszony ismeretséget keresi. Leveleket „Tiltott szerelem” jeligére a kiadóhivatalba 5186

Női kezek

ápolására legjobb a Vojtek és Weisz kézfinomítója. III-3329

Főtitlen

tisztességes fiatal uri leány ismeretséget keresi egy előkelő gavalér uri ember. Leveleket kér lehetőleg teljes címmel „Sárga levél” jeligére a kiadóhivatalba. 5185

607.

Higiénikus gummi-ujdonság a legjobb, 6 drb. 3 kor., 12 drb. 5 kor. 50 fill. Egyedárusítás Aradon: Hanzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

ALKALMAZÁST NYER.

Kocsis

kerestetik. Jelentkezők jöjjenek Szabadság-tér 16. alatti házmesteremhez. 4968

Egy csinos megjelenésű, jó családból való elárúsító leány felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 4977

ALKALMAZÁST KERES.

Középkorú nő

házzvezetőnői állást keres. Idősebb magános urnál. Leveleket Mikes Kelemen-utca 17. Ötvös Helén. 4978

Egészséges szoptatók dada

helyet keres vidékre is. Trombita-utca 1. 4981

INGATLAN.

Magyar utca 7/b számú ház befelől nagy telekkel s 3 holdas szőlő Gyórokon, pár percrenyire a motorállomástól, eladó 4954

Ház eladó

Szél-utca 6. 4958

Áthelyezés miatt

Alsó Marospart-sor 6. sz. ház, 6 szoba, mellékhelyiségekkel, eladó. 4971

ÜZLETEK.

Egy jóforgalmu szatócüzlet más vállalat miatt eladó. Bővebbet Angyal-utca 21. sz. 3428

Boros Benit-tér 4. sz.

ujjonnan épült két emeletes házban bolti helyiség kiadó. 4858

Szatócüzlet

jómenetelű italmérés, trafik stb. más vállalat miatt eladó. Bővebbet Deák F. 22. 4828

Üzlethelyiség

esetleg lakással, kiadó. Boros Benit-tér 6. a. 4863

Fűszer- és terményüzlet,

mely 12 éve fennáll, szép berendezéssel állásnyerés és folytan átadó. Különösen vidékieknek ajánlatos. Cím a kiadóhivatalban.

Egy vidéki,

lehetőleg román községben üzletet keresek, hol italmérés és trafik van megvételre. Hol egyedül van a községben előnyben részesül. Levelek az árak megjelölésével küldje dők Kohn Farkas, Márton Adolf címén Kislak. 4966

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Aradi Cipészek

Termelő Szövetkezete fióküzlete: Csermón, Weinberger Menyhért. 3451

Uj női kalap divatterem.

Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívom Arad, Forray-utca gr. Hunyady-palotában megnyitott és modernül berendezett női kalap divattermemre, ahol legelegánsabb őszi és téli bécsi és párizsi modell kalapok dus választékban legolcsóbb árakban kaphatók. Kitűnő tisztelettel Havas Gizella 4931

Eredeti francia likőr

essentiák 1 kor. Földes gyógyszer-tár. IV-4731

Legfinomabb csemege szőlőt

(chasselas, passatutti, muskotály) ajánl: Hámory gazdaság, Arad, Deák Ferenc-utca 8. sz. 4577

Képhereteszéket

míg a készlet tart, rendkívül olcsó árban vállalunk. József főherceg-ut 10., Rauch és Szathmáry-fele üzletben. 4853

Rum compositio

jó házi rum előállítására Vojtek és Weisznál. III-3329

Tolnai Világlapja,

Képes Hét, Uj Idők valamint összes bel- és külföldi folyóiratok és divatlapok számonként és bérletben házhoz szállítatnak. Krausz Paulin könyvkereskedése által. Telefon 511. szám. 4481

Rövid zongora,

harmonium, eufon és 2 drb. vetőgép eladó. Cím a kiadóban. 4697

Legfinomabb rumot

Földes-féle rumessenciából készítettünk. 1 literre való adag 30 fillér. IV-4731

Karácsonyról

visszamaradt legdivatosabb doboz levélpapírok teljesen ép dobozokban 25% engedménnyel lesznek kiárusítva Ingusz I. és Fia könyv és papirkereskedésében Andrásy-tér 16. Maurer-féle kilométer autómobil- és kerékpár térékép ára 60 fillér. 555

Tea törmelék

finom, zamatos logolcsóbban Vojtek és Weisznál. III-3329

Bortermelők

a törvény által előírt bornyilvántartási könyveket Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésében Arad, Szabadság tér 1. sz., telefon 308. sz. szerezhetik be. 2551

OKTATÁS.

F. hó 15-én

gépírási, gyorsírási és könyvviteli tanfolyam veszi kezdetét. Mérsékelt tandíjjal. Növények csak korlátozott számban vétetnek föl. Díjtalan, biztos állásközvetítés. Jelentkezni lehet Ziffer Sándornál Arad, Forray-utca gr. Hunyadi palota. 4904

Ha megfázott

ne orvosságot, de egy csésze Vojtek és Weisz féle teát igyék. III-3329

LAKÁST KERESNEK.

Gardon lakás

1 szobás, fürdőszobával nov. 1-re kerestetik. — Leveleket Oprin, Edelspacher-utca 6. kéretnek. 4962

KIADO LAKÁS.

4 szoba,

elő- és fürdőszobából és minden hozzátartozóból álló lakás Batthyány-utca 88/a. szám alatt november 1-től kiadó. Bővebbet a házmesternél. 4365

Két szobás

utcai lakás, konyha, kamara vízvezetékekkel Nagy Sándor-utca 6. sz. alatt kiadó. 4827

Egy és kétszobás lakás

azonnal kiadó Rákóczy utca 7. sz. 4976

A poloska

teljes kiirtása csupán Vojtek és Weisz biztos szereivel érhető el. III-3329

KÜLÖNFÉLE.

Jóforgalmu vállalathoz

20—30 ezer koronás társ kerestetik. Cím a kiadóban. 4699

Magán pénzeket

legmagasabb kamatláb mellett elhelyeznek. Weber bank-bizományiroda Világos. 4708

Ha nem jól eszik

a hizója, adjon neki Vojtek és Weisz hírneves állat tapperabót. III-3329

Kerékpáros Gyorsfutár Vállalat ::
Telefon 848.

Iroda: Atzél Péter-utca 1. szám. (Zrínyi-utcai oldalon.) 3412

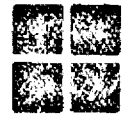
Uj üzlet!

Uj üzlet!

Női kalap-bazár

Arad, Deák Ferenc-u 8.

Legdivatosabb női kalapformák és diszek.
Bélelésért és diszítésért 50 fill. számittatik.
Bámulatos olcsó szabott árak.

Megnyilt október hó 11-én.

Uj üzlet!

4929

Uj üzlet!

Női felöltők

Óriási választék legujabb őszi és téli ujdonságokban.

Legujabb angol felöltők,
divatkabátok,
plüsch kabátok,
női bundák,
costümök,
leány- és gyermek felöltők,

gyermek ruhák,
kész aljak,
juponok,
divat bluzok,
gyászruhák, gyászbluzok,
Jutányos szabott árak.

4147

Radó Gyula

uj divatáruháza Arad, Andrásy-tér. (Weitzer-u. sarok.) Telefon 238.